

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Rapport Brand Herenweg 6 te Houten 25 juli 2015

Bij aankomst van de eerste eenheden is de brand in de nagelstudio inmiddels uitslaand. Foto: Koen Laureij

Inhoudsopgave

	Voorwoord	4
	Samenvatting, conclusies en leerpunten	5
1	Inleiding	10
1.1	Aanleiding	10
1.2	Afbakening	11
1.3	Doel- en probleemstelling	11
1.4	Onderzoeksvragen	12
1.5	Onderzoeksanpak en gehanteerde methoden en technieken	12
2	Bevindingen en analyse	14
2.1	Situatie vóór de brandmelding	15
2.1.1	Beschrijving van de panden en bouwkundige situatie	15
2.1.2	Brandweezorg in Houten	17
2.1.3	Situatie tijdens de zomerstorm	23
2.2	Ontdekken en melding van de brand	26
2.3	Brandmelding en alarmering brandweer	27
2.4	Inzet van de brandweer	30
2.4.1	De eerste inzet	30
2.4.2	De opschaling en de vervolginzet	33
2.4.3	Aflossing en afschaling	38
2.5	Multidisciplinaire inzet (CoPI)	39
2.5.1	Taken en samenstelling Commandoteam Plaats Incident	39
2.5.2	Informereren en waarschuwen bevolking	42
2.5.3	Communicatie	44
2.6	Nazorg	45
	Bijlagen	
I	Schriftelijke vragen Inwonerspartij Toekomst Houten	47
II	Gebruikte afkortingen	49

Voorwoord

Soms kan een ogenschijnlijk simpel te bestrijden brand onverwacht uitgroeien tot een zeer grote brand met aanzienlijke schade. Als daarbij de komst van de brandweer langer duurt dan de omstanders verwachten en het lijkt alsof de brandweer moeite heeft met het vinden van de brandkranen, liggen de vragen vanuit het publiek voor de hand.

Een dergelijke situatie deed zich voor in de gemeente Houten op 25 juli 2015. Op verzoek van de veiligheidsregio Utrecht heeft de Inspectie Veiligheid en Justitie onderzoek gedaan naar de omstandigheden rondom deze brand en het optreden van de brandweer.

Het onderzoek verklaart en beantwoordt veel van de vragen die er leven. De Inspectie Veiligheid en Justitie constateert dat de veiligheidsregio Utrecht op enkele punten lering kan trekken uit deze brand. Daarnaast signaleert de Inspectie Veiligheid en Justitie enkele risico's in de organisatie van de brandbestrijding in de regio. Tot slot doet de Inspectie Veiligheid en Justitie een beroep op het Platform Brandveiligheid om nadrukkelijk aandacht te besteden aan mogelijke gevaren voor burgers en brandweerpersoneel als gevolg van gebrekkige bouwkundige situaties.

Met dit rapport draagt de Inspectie Veiligheid en Justitie graag bij aan een betere brandweezorg en brandveiligheid in de veiligheidsregio Utrecht en de rest van het land.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Samenvatting, conclusies en leerpunten

Aanleiding

Op zaterdag 25 juli om 15:42 uur ontvangt de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) een melding van een brand boven een cafetaria aan de Herenweg 6 in Houten. Het pand bestaat uit een cafetaria en een winkel aan de straatzijde beiden met een woning er boven. Aan de achterzijde van het pand bevindt zich boven de opslagruimte/kantoor van de cafetaria een nagelstudio.

Afbeelding 1. Luchtfoto van de panden (Bron: gemeente Houten).

Op dat moment trekt een zomerstorm over Nederland, waarbij de brandweer Houten met twee brandweervoertuigen bezig is in het afhandelen van stormschade. De GMU alarmeert daarom het blusvoertuig van Schalkwijk voor de brand aan de Herenweg.

Bij aankomst van de brandweer treft deze een uitlaande brand aan in de nagelstudio. De brandweer schaalst direct op en zet in op deze 'primaire brand', maar kan niet voorkomen dat in een later stadium een 'secundaire'¹ brand ontstaat in de cafetaria.

Uiteindelijk schaalst de brandweer op naar de kwalificatie 'zeer grote brand'² en in de GRIP-structuur³ naar GRIP-1. Om 21:29 uur geeft de Officier van Dienst (OvD) het sein 'Brand Meester'.⁴ In de uren daarna laat hij nog delen van het pand slopen om toegang te krijgen tot verborgen ruimten voor de nablussing. De nabluswerkzaamheden duren nog tot 08:18 uur in de volgende ochtend.

Bij deze brand gaan uiteindelijk de nagelstudio, de cafetaria, een kantoor en twee woningen verloren.

Het onderzoek

De brand in Houten kent enkele opvallende kenmerken, te weten:

- De brand vindt plaats tijdens een zomerstorm, waardoor al veel eenheden zijn ingezet voor het wegnemen of voorkomen van gevaar als gevolg van stormschades.
- Omstanders klagen over de late aankomst en ineffectief handelen van de brandweer waarbij onbekendheid met de bluswatervoorzieningen een rol zou hebben gespeeld.
- De brand breidt zich onvoorzien uit naar andere brandcompartimenten.⁵

Op verzoek van de algemeen directeur van de veiligheidsregio Utrecht (VRU) onderzoekt de Inspectie Veiligheid en Justitie (de Inspectie VenJ) deze brand en de aanpak daarvan om te bepalen welke leerpunten hieruit te formuleren zijn voor de VRU.

De Inspectie VenJ formuleert voor dit onderzoek de volgende onderzoeksvragen:

1. Op welke wijze heeft de GMU de brandmelding verwerkt tot alarmering van brandweereenheden, mede gelet op de heersende storm en de daarop ingezette eenheden?
2. Op welke wijze heeft de brandweer na aankomst bij de brand het incident aangepakt, gelet op de aanwezige omstandigheden ter plaatse waaronder de bluswatervoorziening?
3. Op welke wijze is de bevolking door de hulpdiensten geïnformeerd over de brand en/of gewaarschuwd over het gevaar van de brand of de rook?
4. Welke leerpunten zijn te formuleren uit de wijzen waarop de hulpdiensten in de VRU de bovenstaande drie activiteiten hebben uitgevoerd?

Ter beantwoording van deze vragen heeft de Inspectie VenJ documenten bestudeerd over de voorbereiding van de incidentbestrijding in de VRU, informatie en gegevens over het betreffende object, het incident, de incidentbestrijding en de waarschuwing en alarmering van de bevolking. Daarnaast zijn de leidinggevendenden bij de incidentbestrijding door de Inspectie VenJ geïnterviewd.

¹ Een brand die ontstaat als gevolg van een primaire brand.

² Zeer grote brand: inzetprocedure van de brandweer waarbij vier of meer blusvoertuigen zijn betrokken, onder leiding van een Officier van Dienst.

³ Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure. De GRIP-structuur kent meerdere niveaus.

⁴ Aanduiding van de situatie waarbij de brand onder controle is en met de beschikbare slagkracht kan worden bestreden.

⁵ Brandcompartiment: Gedeelte van een of meer bouwwerken bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van een brand.

Op basis hiervan heeft de Inspectie VenJ een feitenrelaas opgesteld dat ter verificatie is voorgelegd aan de VRU. Het definitief feitenrelaas vormt de basis voor de analyse met deelconclusies. De deelconclusies zijn samengevat in onderstaande hoofdconclusies en leiden tot beantwoording van de onderzoeksvragen.

Beantwoording van de onderzoeksvragen, verdere conclusies en leerpunten

Vraag 1

Op welke wijze heeft de GMU de brandmelding verwerkt tot alarmering van brandweereenheden, mede gelet op de heersende storm en de daarop ingezette eenheden?

Conclusie

- De huidige wijze van uitvragen door de GMU van een melder kan leiden tot onvolledige informatie bij de centralist met mogelijk effecten voor de alarmering of opschaling (zie de analyse van de brandmelding en alarmering en deelconclusie 7). De Inspectie VenJ beveelt de VRU aan hierover in overleg te treden met de GMU om te bezien of dit risico beperkt kan worden.
- Een van de beide Houtense eenheden stond als gevolg van de afhandeling van stormschades en het onbewust niet correct toepassen van de procedure ‘grote drukte’ in het gemeenschappelijk meldkamersysteem (GMS) te boek als ‘ingezet’. Dit was niet terecht, maar de GMU kon dat niet weten. De GMU alarmeert daarom voor de brand in Houten terecht, conform het dekkingsplan van de VRU, de tankautospuiter⁶ (TS) uit Schalkwijk. Het voertuig uit Schalkwijk komt overeenkomstig de van dit voertuig te verwachten opkomsttijd van 14 minuten ter plaatse. Dit is uiteraard langer dan het publiek verwachtte, maar gelet op de omstandigheden wel correct. (Zie voor meer informatie de deelconclusies 3, 5, 6 en 7 in hoofdstuk 2). Dit leidt tot leerpunt 1.

Leerpunt 1

Bij procedures voor afwijkende omstandigheden (zoals de procedure ‘grote drukte’) is het belangrijk dat deze zoveel mogelijk aansluiten bij de ‘normale’ praktijk. Het is daarom verstandig om de procedure ‘grote drukte’ te herschrijven vanuit dit uitgangspunt en daarbij degenen die de procedure moeten gaan uitvoeren te betrekken.

Vraag 2

Op welke wijze heeft de brandweer na aankomst bij de brand het incident aangepakt, gelet op de aanwezige omstandigheden ter plaatse waaronder de bluswatervoorziening?

Conclusie

- Het brandverloop is sterk beïnvloed door de tekortkomingen in de bouwkundige en installatietechnische toestand van het gebouw. Zo is de aanwezigheid van voor de brandweer onzichtbare openingen in de constructie van het object een belangrijke factor geweest in het ontstaan van de secundaire brand. (Zie voor meer informatie hierover de deelconclusies 1 en 8). Ofschoon dit niet leidt tot een concreet leerpunt voor de VRU, blijkt de situatie die is opgenomen in vergunningen niet overeen te komen met de werkelijkheid. Dit is een aandachtspunt voor de gemeente Houten.
- De brandweer maakt in de aanpak van het incident de keuze om prioriteit te leggen bij het voorkomen van uitbreiding. Dit kan in de ogen van het publiek zijn overgekomen als een traag

⁶ De tankautospuiter vormt de basisbrandweereenheid die wordt ingezet bij brandbestrijding, technische hulpverlening, basishandelingen bij de bestrijding van gevaarlijke stoffen en ondersteuning bij waterongevallen.

op gang komend brandweeroptreden, maar dat blijkt niet terecht. (Zie voor meer informatie de deelconclusies 8 en 9 in hoofdstuk 2). Dit leidt niet tot een concreet leerpunt.

- De brandweereenheden beschikken over adequate informatie over de plaats en mogelijkheden van de aanwezige bluswatervoorzieningen en gebruiken deze ook. De bluswatervoorzieningen zijn ruim voldoende voor dit incident. (Zie voor meer informatie de deelconclusies 4 en 12 in hoofdstuk 2). Dit leidt niet tot een concreet leerpunt.
- Het verdere brandweeroptreden verloopt grotendeels zoals verwacht mag worden, maar laat ook twee belangrijke verbeterpunten zien. Deze hebben echter niet zozeer met de brandbestrijding te maken als wel met de veiligheid van het brandweeroptreden voor het brandweerpersoneel. (Zie voor meer informatie de deelconclusies 10, 11, 13, 14 en 15 in hoofdstuk 2). Dit leidt in elk geval tot de leerpunten 2 en 3.

Leerpunt 2

Branden die plaatsvinden bij hevige wind of storm gedragen zich anders dan wanneer dit niet het geval is. Deze omstandigheden brengen bijzondere gevaren met zich mee voor de brand- en rookverspreiding en dus ook voor de veiligheid van het brandweerpersoneel. Het is van belang voor de VRU, maar ook voor andere veiligheidsregio's, de gevaren hiervan expliciet te onderkennen en het repressief brandweerpersoneel hierop actief te informeren. Zeker leidinggevenden (bevelvoerders en officieren van dienst) moeten de bijzondere gevaren van deze 'wind driven fires' meewegen in de veiligheid van het repressief optreden.

Leerpunt 3

Het volledig uitvoeren van de kubusverkenning⁷ door een bevelvoerder is niet alleen van belang voor het bepalen van de uitbreidingsmogelijkheden van een brand, maar zeker ook voor de inschatting waar brandweerpersoneel veilig ingezet kan worden. Het is van belang dit blijvend en expliciet onder de aandacht te brengen van bevelvoerders.

Vraag 3

Op welke wijze is de bevolking door de hulpdiensten geïnformeerd over de brand en/of gewaarschuwd over het gevaar van de brand of de rook?

Conclusie

De bevolking is geïnformeerd over de gevaren van de toenemende rookontwikkeling door middel van het alarmmiddel NL-Alert. Daarbij is ook aangegeven wat van de bevolking werd verwacht. NL-Alert is een efficiënt middel om hiervoor te gebruiken. Het activeren had hier echter eerder gekund. (Zie voor meer informatie de deelconclusies 16 en 17 in hoofdstuk 2). Dit leidt niet tot een concreet leerpunt.

⁷ Een verkenning waarbij alle zijden van een denkbeeldige kubus rondom de brand worden verkend.

Naast de genoemde conclusies signaleert de Inspectie VenJ nog een aantal risico's. Deze zijn weliswaar bij deze brand niet van invloed geweest op de aanpak van het incident of het effect van de brandbestrijding, maar kunnen in voorkomende gevallen wel tot ongewenste situaties leiden. De Inspectie VenJ beveelt de VRU aan deze risico's serieus te beschouwen en maatregelen te nemen ter verkleining ervan. Deze risico's zijn:

- De wijze waarop de VRU aandacht voor de restdekking heeft georganiseerd, werkte bij deze brand niet (zie de analyse van de opschaling en aflossing).
- Een dubbel piket. Bij dit incident bleek de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-BZ) tevens de piketfunctie Commandant van Dienst brandweer (CvD) te vervullen wat tot ongewenste situaties kan leiden (zie de analyse van de taken en samenstelling van het CoPI).
- Vermenging van operationele en bestuurlijke verantwoordelijkheden (zie de analyse van de taken en samenstelling van het CoPI).

Tot slot merkt de Inspectie VenJ op dat ook hier is gebleken, evenals bij het inspectieonderzoek naar de brand aan de Kelders te Leeuwarden, dat in bouwwerken onzichtbare openingen aanwezig kunnen zijn die het brandverloop ongunstig en onvoorspelbaar beïnvloeden. Dit is uiteraard niet in overeenstemming met de verleende bouwvergunningen en het Bouwbesluit. Nog ernstiger is dat het kan leiden tot gevaarlijke situaties voor burgers of brandweerpersoneel. De Inspectie VenJ vindt dit een zorgelijke constatering en doet een nadrukkelijk beroep op de deelnemers aan het Platform Brandveiligheid om hieraan gericht aandacht te besteden.

1

Inleiding

1.1 Aanleiding

Op zaterdag 25 juli 2015, om 15:42 uur, ontvangt de Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht (GMU) een melding van een brand aan de Herenweg 6 te Houten.

Aan de Herenweg 4-6 bevinden zich twee aan elkaar gebouwde panden. Op nummer 4 bevindt zich op de begane grond een winkel, een kantoorruimte en een toegang tot de boven de winkel gelegen woning. Op nummer 6 bevindt zich een cafetaria met achterliggende keuken, een opslagruimte/kantoor en een garage/berging. Boven de cafetaria bevindt zich een woning en boven de opslagruimte/kantoor bevindt zich een nagelstudio. Deze nagelstudio is via een buitentrap bereikbaar.

In die middag trekt een zware zomerstorm over Nederland. De veiligheidsregio Utrecht (VRU) verwerkt tot 15:30 uur al circa 38 meldingen van stormschade en het hoogtepunt van de storm moet dan nog komen. Veel brandweervoertuigen zijn ingezet voor het wegnemen van gevaar als gevolg van stormschade, waaronder beide voertuigen uit Houten.

De centralist voert de brandmelding in in het gemeenschappelijk meldkamer systeem (GMS). Normaal gesproken zou het GMS daarop een uitrukvoorstel genereren voor het blusvoertuig uit Houten West, maar beide voertuigen uit Houten zijn ingezet voor de afhandeling van stormschades. Daarom genereert het GMS een uitrukvoorstel waarbij het eerste 'vrije' blusvoertuig (dat uit de post Schalkwijk) naar voren komt. Conform dit uitrukvoorstel alarmeert de centralist deze eenheid. Deze rukt binnen vier minuten uit en komt tien minuten daarna ter plaatse. Nog tijdens het aanrijden van dit voertuig ontvangt de centralist een bericht van politie-eenheden die al ter plaatse zijn en melden dat de brand inmiddels uitslaand is. Daarop schaalde de centralist van de GMU op naar de kwalificatie 'middelbrand' en alarmeert een extra blusvoertuig. Na de eerste inzet schaalde de brandweer nog op tot respectievelijk 'grote brand' (om 16:01 uur), 'GRIP-1' (om 16:30 uur) en 'zeer grote brand' (om 16:54 uur). De brandweer kan uiteindelijk niet voorkomen dat grote delen van Herenweg 6 verloren gaan.

Al tijdens de brand ontstaat verontwaardiging bij omstanders over de tijd die de brandweer nodig had om ter plaatse te komen. Daarnaast rijzen er vragen over de effectiviteit van de inzet. Zo leek het lang te duren voordat de eerste stralen ingezet werden, wat met de bluswatervoorziening te maken zou hebben of met de onbekendheid van de situatie ter plaatse bij de eerst aankomende

eenheid. Door gemeenteraadsleden van de Inwonerspartij Toekomst Houten worden schriftelijke vragen (zie bijlage I) gesteld over het optreden van de brandweer tijdens de brand. Daags na de brand laat de VRU weten dat de hulpverlening volgens protocol was verlopen, maar de publieke onrust houdt aan.

Op 14 augustus 2015 verzoekt de algemeen directeur van de VRU, namens het bestuur van de VRU, de Inspectie Veiligheid en Justitie (de Inspectie VenJ) een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar het brandweeroptreden bij deze brand om vast te stellen welke leerpunten de VRU kan trekken uit deze brand. De Inspectie VenJ heeft dit verzoek, mede op basis van criteria in het interne 'Processchema intake incidenten', beoordeeld en op grond daarvan ingestemd met het verzoek van de VRU.

1.2 Afbakening

Het onderzoek richt zich op de melding en alarmering door de GMU, de opkomst en het optreden van de brandweer – waaronder de aanwezigheid en het gebruik van de bluswatervoorzieningen – en de waarschuwing van de bevolking door de hulpdiensten voor de mogelijke gevaren van de brand en de rook. Deze onderwerpen komen overeen met het verzoek van de VRU en volgen het tijdsverloop van de omstandigheden vóór het incident, de opkomst van de brandweer, de brandbestrijding en de informatie aan- en waarschuwing van de bevolking. Of een snellere opkomst van de brandweer mogelijk tot een andere inzet van de brandweer of minder schade had geleid, maakt nadrukkelijk geen deel uit van het onderzoek. Indien mogelijk zal de (waarschijnlijke) oorzaak van de brand worden vermeld, maar de periode van het ontstaan van de brand tot de alarmering valt niet binnen het onderzoek.

Het onderzoek richt zich uitsluitend op de VRU. Daar waar andere uitvoeringsorganisaties betrokken zijn (zoals de GMU) zullen eventuele leerpunten worden geadresseerd via de VRU.

1.3 Doel- en probleemstelling

De doelstelling van dit onderzoek luidt:

Met dit onderzoek wil de Inspectie VenJ leerpunten formuleren voor de VRU naar aanleiding van het brandweeroptreden bij de brand op 25 juli 2015 aan de Herenweg 6 te Houten.
Aan de hand van concrete aanbevelingen wil de Inspectie VenJ een bijdrage leveren aan een betere voorbereiding van de VRU op de bestrijding van incidenten, vooral als die plaatsvinden ten tijde van grote drukte.

De probleemstelling van dit onderzoek luidt daarmee als volgt: 'Welke leerpunten zijn te formuleren voor de veiligheidsregio Utrecht uit het brandweeroptreden bij de brand op 25 juli 2015 aan de Herenweg 6 te Houten?'

1.4 Onderzoeksvragen

De probleemstelling valt uiteen in de volgende onderzoeksvragen:

1. Op welke wijze heeft de GMU de brandmelding verwerkt tot alarmering van brandweereenheden, mede gelet op de heersende storm en de daarop ingezette eenheden?
2. Op welke wijze heeft de brandweer na aankomst bij de brand het incident aangepakt, gelet op de aanwezige omstandigheden ter plaatse waaronder de bluswatervoorziening?
3. Op welke wijze is de bevolking door de hulpdiensten geïnformeerd over de brand en/of gewaarschuwd over het gevaar van de brand of de rook?
4. Welke leerpunten zijn te formuleren uit de manier waarop de hulpdiensten in de VRU de bovenstaande drie activiteiten hebben uitgevoerd?

1.5 Onderzoeksaanpak en gehanteerde methoden en technieken

Onderzoeksvraag 1 *(Op welke wijze heeft de GMU de brandmelding verwerkt tot alarmering van brandweereenheden, mede gelet op de heersende storm en de daarop ingezette eenheden?)*

Om deze vraag te kunnen beantwoorden heeft de Inspectie VenJ vooral deskresearch uitgevoerd op de relevante informatie die bij de GMU en de VRU is opgevraagd. Hierbij valt te denken aan de gegevens van de GMU over het incident, zoals incidentrapportages en geluidsbestanden.

Onderzoeksvraag 2 *(Op welke wijze heeft de brandweer na aankomst bij de brand het incident aangepakt, gelet op de aanwezige omstandigheden ter plaatse waaronder de bluswatervoorziening?)*

De Inspectie VenJ heeft deze vraag beantwoord door een combinatie van deskresearch, interviews en onderzoek ter plaatse. De documenten die hierbij zijn bestudeerd, zijn onder andere foto's en video's van het incident, bouwtekeningen van het object en incidentrapportages van de betrokken leidinggevendenden. Aanvullend daarop zijn vier groepsinterviews gehouden met de bij de brandbestrijding betrokken leidinggevende functionarissen over hun beeld- en besluitvorming bij het incident en de overwegingen daarbij. Het beeld van de Inspectie VenJ over de loop van de gebeurtenissen is hiermee verder ingevuld.

De Inspectie VenJ heeft bewust gekozen voor groepsinterviews, omdat de leidinggevendenden bij een incident voor hun informatievoorziening (en daarop te nemen acties) sterk afhankelijk zijn van elkaar en elkaar wederzijds beïnvloeden. In groepsinterviews komt de reproductie van deze dynamiek het beste tot zijn recht. De groepsinterviews zijn gehouden per organisatielaag, te weten:

- a. de bevelvoerders van de aanwezige brandweervoertuigen;
- b. de officieren van dienst;
- c. de leden van het Commandoteam Plaats Incident (CoPI) die betrokken waren bij het informeren en waarschuwen van de bevolking.

Ter plaatse is onderzoek uitgevoerd naar de bouwkundige omstandigheden waarin het bouwwerk zich bevond vóór de brand, voor zover herleidbaar uit de aanwezige restanten van het bouwwerk. De resultaten hiervan zijn gecombineerd met beelden van de brand waaruit de totale situatie van het incident bij aankomst van de brandweer is herleid. Hiertegen is het brandweeroptreden afgezet.

Onderzoeksvraag 3 *(Op welke wijze is de bevolking door de hulpdiensten geïnformeerd over de brand en/of gewaarschuwd over het gevaar van de brand of de rook?)*

Ter beantwoording van onderzoeksvraag 3, heeft de Inspectie VenJ voor eenzelfde aanpak gekozen als bij onderzoeksvraag 2. Documenten die hierbij een rol spelen zijn onder andere de

gegevens van NL-Alert en evaluatieverslagen van de leden van het CoPI die beslissingen hebben genomen over het informeren en waarschuwen van de bevolking. De betrokken CoPI-leden zijn ook weer in een groepsinterview bevraagd over de overwegingen die hebben geleid tot de genomen besluiten.

Tussenresultaat

De beantwoording van de onderzoeksvragen 1 tot en met 3 heeft geleid tot een feitenrelaas dat ter verificatie op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de VRU. Het feitenrelaas vormt de basis voor de bevindingen in dit onderzoek en de beantwoording van onderzoeksvraag 4.

Onderzoeksvraag 4 (*Welke leerpunten zijn te formuleren uit de manier waarop de hulpdiensten in de VRU de bovenstaande drie activiteiten hebben uitgevoerd?*)

Voor de beantwoording van deze vraag zijn de bevindingen geanalyseerd, onder andere aan de hand van de bepalingen uit de Wet- en het Besluit veiligheidsregio's, het Besluit- en de Regeling personeel veiligheidsregio's, de betreffende regionale plannen, procedures en afspraken en aan de hand van de landelijke richtlijnen en handreikingen over het repressief brandweeroptreden en de gebruikelijke uitvoering daarvan. Deze analyse leidt tot conclusies die vertaald zijn naar leerpunten die de VRU hieraan kan verbinden.

2

Bevindingen en analyse

Het overzicht van bevindingen en bijbehorende analyse is opgebouwd volgens onderstaande structuur. Het beschrijft achtereenvolgens:

- 2.1 De situatie vóór de brandmelding
 - 2.1.1 Situatie van de panden
 - 2.1.2 Brandweezorg in Houten
 - 2.1.3 Situatie tijdens de zomerstorm
- 2.2 Ontdekken en melding van de brand
- 2.3 Melding en alarmering brandweer
- 2.4 Inzet van de brandweer
 - 2.4.1 Eerste inzet
 - 2.4.2 Vervolginzet en opschaling
 - 2.4.3 Aflossing en afschaling
- 2.5 Multidisciplinaire inzet
 - 2.5.1 Taken en samenstelling Commandoteam Plaats Incident
 - 2.5.2 Informeren en waarschuwen bevolking
 - 2.5.3 Communicatie
- 2.6 Nazorg

Per onderwerp zijn de bevindingen zoveel als mogelijk chronologisch weergegeven. Als gebeurtenissen meer onderwerpen raken, kunnen zij op meer plaatsen in dit rapport zijn opgenomen. Aan het begin van de paragrafen die gaan over het incident is een tijdlijn opgenomen met de belangrijkste gebeurtenissen uit het betreffende onderwerp. De tijdlijnen variëren van elkaar ten aanzien van tijdvak dat wordt weergegeven.

2.1 Situatie vóór de brandmelding

2.1.1 Beschrijving van de panden en bouwkundige situatie

Afbeelding 2. Herenweg 4 (Bron: Google Streetview).

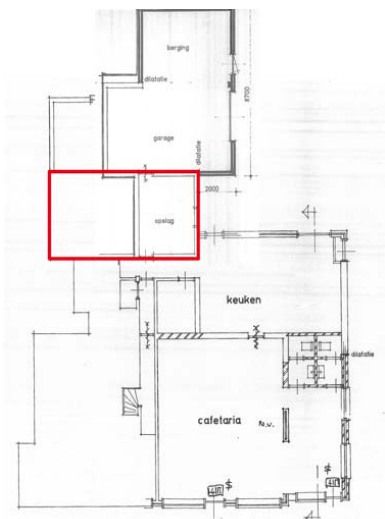
Afbeelding 3. Herenweg 6 (Bron: Google Streetview).

Bevindingen over de bouwkundige situatie

Aan de Herenweg in het 'oude dorp' van Houten bevinden zich op de nummers 4 en 6 twee aan elkaar gebouwde panden waarin verschillende functies zijn ondergebracht:

- Op nummer 4 bevindt zich een winkel voor curiosa. In de uitbouwen aan de achterzijde bevindt zich een woning (nummer 4b) en boven de winkel bevindt zich een woning (nummer 4a).
- Op nummer 6 bevindt zich op de begane grond een cafetaria, wat aan de zij- en achterkant is uitgebouwd. In een achterliggend pand, dat door de uitbreidingen bij het hoofdgebouw getrokken is, bevindt zich op de begane grond een opslagruimte/kantoor en op de verdieping een nagelstudio. Boven de cafetaria bevindt zich een woning.

Onderstaand is ter illustratie een (samengestelde) bouwtekening weergegeven van de Herenweg 6, begane grond. De gegevens zijn afkomstig van de verbouwtekeningen uit 1991 en 1994. Hierbij moet worden aangetekend dat de ruimte die als 'opslag' wordt aangemerkt, in werkelijkheid een kantoor is met een raam in de betreffende buitenmuur.

Afbeelding 4. Herenweg 4-6 (Bron: Gemeente Houten)

De panden zijn grotendeels in steen opgetrokken en hebben houten balklagen met daarop vloeren van wissende samenstelling. De cafetaria is bij een verbouwing in 1991 vergroot en deels voorzien van een stalen draagconstructie.

De scheiding tussen de cafetaria en de achtergelegen keuken moet volgens de bouwtekeningen van 1991 een Weerstand tegen Branddoorgang en Brandoverslag (WBDBO) bezitten van 60 minuten. De daarin aanwezige deur moet eenzelfde WBDBO bezitten en zelfsluitend zijn uitgevoerd. Hiertoe staat deze deur op een kleefmagneet die wordt aangestuurd door een brandmeldinstallatie en bij brand de deur dicht laat gaan.

De bouwkundige scheiding tussen de cafetaria en de bovenwoning bestond uit een verlaagd plafond waarvan de WBDBO volgens de bouwtekeningen 30 minuten zou moeten zijn. Daarboven bevindt zich een houten balklaag met aan de onderzijde stucwerk op steengaas. Op de balklaag bevindt zich een vloer, onder andere bestaande uit een aantal centimeters dik beton.

In het verleden woonde de voormalige eigenaar van de cafetaria zelf boven zijn zaak en beschikte over een inpandige trap vanuit een achtergang naar de woning. Deze is later onbruikbaar gemaakt en ook niet meer toegankelijk omdat er onder andere een ventilator ten behoeve van de afzuiging voor is geplaatst.

Het rood omlijnde kader op de tekening is het bouwdeel dat van een puntdak is voorzien. Daar bevinden zich de nagelstudio en de verdieping van de woning van nummer 4b. De nagelstudio bevindt zich aan de rechterkant en is toegankelijk via een stalen buitentrapp met bordes. De vloer van de nagelstudio ligt zo'n 70 tot 80 centimeter lager dan de toegangsdeur waarachter zich een trapje met enkele treden omlaag bevindt. Het bordes van de stalen buitentrapp leidt ook naar het dakterras waar zich de toegang van de woning boven de cafetaria bevindt.

Aan de linkerkant van de nagelstudio, gezien vanaf de ingang, bevindt zich een opening in de stenen muur die in het keukendeel van de cafetaria uitkomt tussen het dak en een verlaagd plafond. Deze opening is gebruikt om leidingen door te leiden. Deze opening bevindt zich circa anderhalve meter vanaf de entree van de nagelstudio.

Analyse van de bouwkundige situatie

De bouwkundige- en installatietechnische toestand van de panden waarin de brand woedde is van invloed op het brandverloop. Deze toestand zou moeten voldoen aan het Bouwbesluit. Daarbij zijn vooral de vereiste brandwerende scheidingen en installatietechnische voorzieningen van belang. Uit de beschikbaar gestelde tekeningen uit het bouwarchief van de gemeente Houten blijkt dat de toestand ten tijde van de brand niet geheel in bouwaanvragen en -vergunningen is verwerkt. Dit geldt met name voor de aanwezigheid van de nagelstudio (waarin de brand is ontstaan) in een voormalig deel van de woning van Herenweg 6 (boven het latere kantoor/opslag van de cafetaria).

De Inspectie VenJ constateert uit waarnemingen ter plaatse dat zich in de bouwkundige scheiding tussen de nagelstudio en de cafetaria openingen bevonden waardoor de brand zich vrijwel ongehinderd en ongezien kon verplaatsen van de nagelstudio naar de ruimte tussen plafond en bovengelegen dakterras. Dit heeft, naar het oordeel van de Inspectie VenJ, een belangrijke rol gespeeld in het uiteindelijke brandverloop. De brandweer werd immers geconfronteerd met een branduitbreiding die op grond van de uiterlijke kenmerken van de panden niet was te voorzien.

De Inspectie VenJ stelt eveneens vast dat de brandwerende deur tussen de publieksruimte en de keuken van de cafetaria niet zelfsluitend was. De deur was weliswaar voorzien van een kleefmagneet die was aangesloten op een brandmeldinstallatie om de deur dicht te sturen in geval van brand, maar deze brandmeldinstallatie bleek echter al geruime tijd niet te werken. Daardoor functioneerde de zelfsluitende functie van de deur (via sturing van de kleefmagneet) niet en was WBDBO van 30 minuten tussen beide ruimten niet aanwezig.

De Inspectie VenJ merkt op dat een brandmeldinstallatie in deze situatie niet is voorgeschreven. Maar als hij (onder andere) dient om de brandwerende functie van een dergelijke deur te besturen, dan dient hij natuurlijk wél in bedrijf te zijn en te functioneren.

Deelconclusie 1

De bouwkundige en installatietechnische situatie van de panden heeft door de aanwezigheid van onvoorziene openingen, het ontbreken van een gesloten brandwerende wand en een niet functionerende brandmeldinstallatie een ongunstige invloed gehad op het uiteindelijke brandverloop.

2.1.2 Brandweezorg in Houten

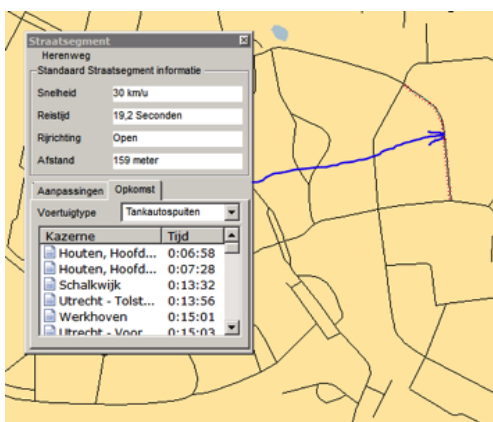
Bevindingen over de organisatie van de repressieve brandweezorg

De brandweezorg in de gemeente Houten wordt verzorgd door de VRU, zoals zij dit doet voor alle 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De VRU beschikt daartoe over 67 brandweerposten. Hiervan bevinden zich er drie in de gemeente Houten, te weten Houten West, Houten Oost en Schalkwijk. De posten Houten West en Houten Oost bevinden zich aan de rondweg om Houten, terwijl de post Schalkwijk zich een stuk zuidelijker in de voormalige gemeente Schalkwijk bevindt.

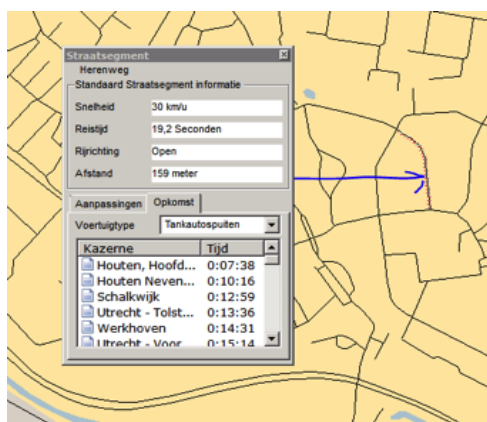
De VRU beschikt over een dekkingsplan voor de repressieve brandweezorg, waarin de ‘repressieve infrastructuur’ (locaties van de brandweerposten en spreiding van brandweervoertuigen) en de daarmee te realiseren ‘brandweerdekking’⁸ is vastgelegd. In juli 2014 heeft het bestuur van de VRU het dekkingsplan 2.0 vastgesteld. De situatie in de gemeente Houten was tijdens de brand op 25 juli 2015 conform het Dekkingsplan 2.0 (met uitzondering van het hulpverleningsvoertuig dat vanuit Houten nog verplaatst gaat worden naar Amerongen).

Voor het adres Herenweg 6 geldt dat dit het snelst vanuit de post Houten West bereikt kan worden. Onderstaande afbeeldingen vanuit de regionale kazernevolgordetabel (KVT) laten zien dat in de dagsituatie een eenheid uit de post Houten West in iets minder dan 7 minuten ter plaatse kan zijn en in de avond-, nacht- en weekendsituatie in iets meer dan 7,5 minuut.

⁸ De mate waarin brandweervoertuigen binnen de door het bestuur vastgestelde normtijden ter plaatse kunnen zijn.

Afbeelding 5. Dagsituatie Herenweg 6 (Bron: VRU)

Afbeelding 6. Avond, Nacht en Weekend (Bron: VRU)

Een eventuele tweede eenheid komt in de dagsituatie ook vanaf de post Houten West (in de afbeelding 'Houten Hoofd...') en in de avond-, nacht- en weekendsituatie uit Houten Oost (in de afbeelding 'Houten Neven...'). De eenheid uit Schalkwijk kan in 13,5, respectievelijk 13 minuten ter plaatse zijn. De hier genoemde tijden zijn de berekende opkomsttijden van de brandweereenheden en bestaan uit de verwerkingstijd van de meldkamer, de uitruktijd van de eenheden en de rijtijd.

Op de post Houten West bevinden zich conform het Dekkingsplan 2.0 twee tankautospuiten, waarvan één reserve⁹ en een verbinding-/commandowagen.¹⁰

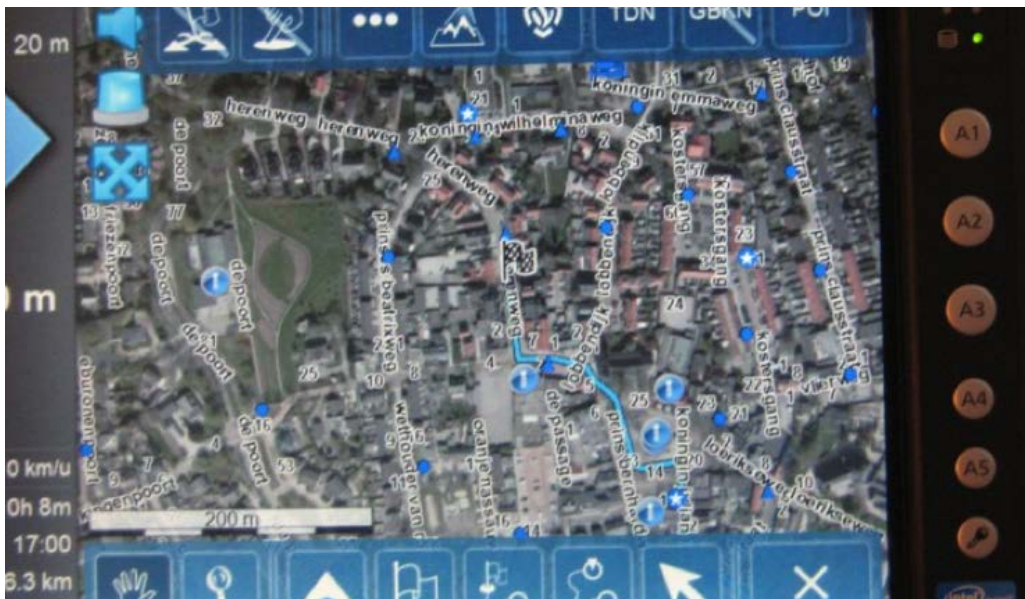
In Houten Oost bevindt zich normaal gesproken één tankautospuit. Vanwege verminderde beschikbaarheid van vrijwilligers in Houten Oost als gevolg van vakanties in de zomerperiode, staat deze post in die periode 'buiten dienst' en is het blusvoertuig geplaatst in Houten West. Het reservevoertuig dat normaal in Houten West staat, is tijdens de zomer gestald in Houten Oost. Gedurende de zomerperiode worden daarom alle meldingen verzorgd vanuit Houten West. De nog aanwezige vrijwilligers van post Houten Oost rukken ook uit vanaf de post Houten West. In Schalkwijk staat één tankautospuit opgesteld.

Bij brandmeldingen in woningen in Houten wordt bij het nader bericht 'middelbrand' standaard eveneens een redvoertuig gealarmeerd. Dit is conform de kazernevolgordetabel de hoogwerker van Vianen.

Alle tankautospuiten rukken standaard uit met zes personen. Zij zijn voorzien van de standaardbepakking en hebben een Mobile Dataterminal (MDT) aan boord waarin onder andere een routeplanner en een geografisch informatiesysteem (GIS) met de ligging van de waterwinningen (brandkranen en geboorde putten) is opgenomen. Onderstaande foto is genomen in de TS 972 van Schalkwijk, het eerste voertuig dat voor de brand is gealarmeerd.

⁹ Dit voertuig is niet operationeel in de sterkte opgenomen.

¹⁰ Dit voertuig wordt gebruikt als transportmiddel voor de plotters van het CoPI.

Afbeelding 7. Mobile Dataterminal in de TS 972 van Schalkwijk (Bron: VRU)

Hierop is de ligging van brandkranen en geboorde putten goed zichtbaar. Brandkranen op een 100 millimeter leiding zijn aangegeven met een rondje, op een 150 millimeter leiding met een driehoek en de geboorde putten met een groter rondje met daarin een sterretje.

Vanaf de kwalificatie 'middelbrand' alarmeert de GMU een Officier van Dienst (OvD) en wordt een Hoofdofficier van Dienst (HOvD) door de GMU geïnformeerd. Vanaf de kwalificatie 'grote brand' alarmeert de GMU een HOvD. De regio is hiertoe opgedeeld in twee HOvD-gebieden, West en Oost. Voor Houten komt de HOvD-West op. De HOvD kan ter plaatse de functies vervullen van Leider CoPI (bij een multidisciplinaire opschaling in de GRIP¹¹-structuur) of optreden als compagniescommandant (bij een monodisciplinaire opschaling van de repressieve brandweerorganisatie).¹² De regionale afspraak binnen de VRU is dat primair de aandacht uit dient te gaan naar het monodisciplinair optreden vóór multidisciplinair optreden.

Vanaf het nader bericht 'grote brand' informeert de GMU de Commandant van Dienst Brandweer (CvD). Bij het nader bericht 'zeer grote brand' wordt deze gealarmeerd. De CvD is, namens de commandant brandweer, operationeel eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de repressieve brandweezorg en vervult de rol van adviseur van het bevoegd gezag in een gemeentelijk (of regionaal) Beleidsteam. Hij kan ter plaatse gaan om zich een beeld te vormen van het optreden, maar kan dat ook doen om bijvoorbeeld de HOvD van advies te voorzien en in het uiterste geval kan hij de leiding overnemen van de hoogst leidinggevende brandweerfunctionaris. Dit kan op verzoek van die functionaris, maar ook ongevraagd.

Voor de OvD, HOvD en CvD heeft de VRU een 'hard' piket ingesteld, waardoor gegarandeerde beschikbaarheid van hen is gewaarborgd.

¹¹ Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure.

¹² Conform bijlage 2 bij de Regeling alarmering, bereikbaarheid en beschikbaarheid van de VRU, d.d. 16 april 2015.

Analyse van de organisatie van de repressieve brandweezorg

De Inspectie VenJ vindt dat van de VRU mag worden verwacht dat de repressieve brandweezorg in Houten adequaat is georganiseerd en beschreven in een actueel dekkingsplan en eventuele aanvullende regelingen die voldoen aan de Wet- en het Besluit veiligheidsregio's (Wvr en Bvr). Tevens mag van de VRU worden verwacht dat bij een groot incident in de regio niet alle daarvoor benodigde capaciteit uit een beperkt gebied rondom het incident wordt betrokken, maar dat de restdekking in dat gebied actief wordt bewaakt zodat bij een eventueel volgend incident ook adequaat kan worden opgetreden.

De Inspectie VenJ constateert dat het vigerende dekkingsplan dateert uit 2014 en daarmee actueel is. De eerste drie voertuigen die, conform dit dekkingsplan, in de gemeente Houten worden ingezet zijn die uit Houten West, Houten Oost en Schalkwijk. Het Bvr schrijft voor de gebruiksfuncties die aanwezig zijn in de Herenweg 4 en 6 een opkomsttijd voor van maximaal acht minuten. Hieraan voldoet het dekkingsplan, zowel in de dag- als de avond-, nacht- en weekend-situatie. De voertuigen worden standaard bemand met zes personen, dat is ook conform de samenstelling van de basisbrandweereenheid uit het Bvr.

Als bijzondere regeling voor de repressieve brandweerdekking in Houten tijdens de zomerperiode is het voertuig van Houten Oost verplaatst naar Houten West en de vrijwilligers van Houten Oost rukken in die periode ook uit vanuit Houten West. De VRU heeft hiervoor gekozen omdat tijdens de zomervakantie minder brandweerlieden in Houten Oost beschikbaar zijn. De Inspectie VenJ vindt dit een begrijpelijke maatregel om de repressieve brandweezorg in Houten te borgen, gebruikmakend van al het beschikbare potentieel aan brandweermensen in Houten.

De VRU legt de aandacht voor de restdekking bij de leidinggevendenden bij een incident en bij de piketfunctie 'Hoofd Sectie Brandweer' in het Regionaal Operationeel Team (ROT). Deze laatste dient dat ook te doen als het ROT niet actief is.¹³

Deelconclusie 2

Het dekkingsplan van de VRU is actueel en voldoet voor het brandadres aan de bepalingen uit het Bvr. De benodigde aandacht voor de restdekking is in principe georganiseerd.

Bevindingen over de procedure grote drukte

Net zoals in alle andere veiligheidsregio's in Nederland kan in de VRU een situatie ontstaan dat er veel gelijktijdige meldingen zijn, zoals bij de jaarwisseling of bij een flinke storm. Dit belast de meldkamer in sterke mate waardoor mogelijk overbelasting zou kunnen optreden. De GMU heeft daarom een procedure 'grote drukte' opgesteld die de meldkamer in die gevallen moet kunnen ontlasten. De niet-spoedeisende meldingen worden daarbij doorgezet naar vijf 'vaste posten' in de regio die deze meldingen verder afhandelen. De GMU handelt zelf de spoedeisende meldingen, waarbij onmiddellijk gevaar dreigt voor mens of dier, af. Het instellen van de procedure 'grote drukte' gebeurt vanuit de meldkamer, waarna de dienstdoende Ovd's gearmeerd worden om de vaste posten gereed te laten maken. Dit geschiedt voor de gehele regio gelijktijdig. De Ovd's benaderen de bemanningen van de vaste posten en deze maken de posten operationeel. De posten beschikken niet over een vaste uitrusting, deze verschilt per post. Voor niet-spoedeisende meldingen in de gemeente Houten treedt de vaste post Bilthoven op.

¹³ Conform bijlage 2 bij de Regeling alarmering, bereikbaarheid en beschikbaarheid van de VRU, d.d. 16 april 2015.

Indien brandweereenheden gealarmeerd worden voor niet-spoedeisende meldingen (prio2-meldingen), melden zij zich in in een vooraf bepaalde oefengroep binnen het communicatiesysteem C2000. In deze oefengroep houden zij contact met de vaste post in hun gebied. Zij blijven wel beschikbaar voor de GMU voor spoedeisende (prio1)meldingen. Bij prio2-meldingen dienen de eenheden de in de voertuigen aanwezige statusboxen¹⁴ niet te gebruiken om zich als ‘uitgerukt’ of ‘ter plaatse’ te melden. Zij blijven vanuit het gezichtspunt van de GMU (fictief) ‘inzetgereed/op de kazerne’. De betreffende vaste post begeleidt de afhandeling van de prio2-meldingen en onderhoudt het contact met de eenheden via de oefengroep. Indien de GMU een prio1-melding afgeeft aan een eenheid die in contact staat met een vaste post laat de vaste post de betreffende eenheid schakelen naar de door de GMU bepaalde incidentgroep van C2000.

Analyse van de procedure ‘grote drukte’

De Inspectie VenJ vindt het opstellen van een procedure om de meldkamer te ontlasten van grote hoeveelheden prio2-meldingen een verstandige keuze. In de praktijk blijkt echter dat er problemen kleven aan de huidige inrichting en uitvoering van de procedure ‘grote drukte’ in de VRU. Zo zijn de vaste posten niet uniform in inrichting en werkwijze. Daarnaast zijn zij sterk afhankelijk van de personele beschikbaarheid van opgeleide mensen voor de betreffende post, waardoor het gegarandeerd operationeel zijn (noodzakelijk om de meldkamer te ontlasten) gevaar loopt. Het laatste, maar volgens de Inspectie VenJ zeker niet het minste probleem, is het feit dat de procedure ‘grote drukte’ afwijkt van de normale situatie waar het gaat om het statussen door de brandweereenheden. In normale omstandigheden dient altijd gestatust te worden en bij grote drukte alleen indien men voor prio1-meldingen wordt ingezet. Bij inzet voor prio2-meldingen dient niet gestatust te worden. Dit kan snel tot vergissingen leiden. Zo kon het in Houten gebeuren dat de twee voertuigen van Houten West als ‘ingezet’ in het GMS te boek stonden, terwijl er slechts één bezig was met het wegnemen van onmiddellijk gevaar als gevolg van de storm. Het andere voertuig (dat met het prio2-incident bezig was) had in het GMS als ‘beschikbaar’ geregistreerd moeten staan en dus uitrukgereed voor de prio1-brandmelding aan de Herenweg.

Het door de brandweer laten wegnemen van gevaar als gevolg van een storm past binnen de algemene taak van de brandweer, het wegnemen van gevaar voor mens of dier. Het reageren op gevaarlijk hangende takken die op een huis dreigen te vallen of op de weg kunnen belanden en daardoor een gevaar voor de mens opleveren, past dus binnen die brandweertaak.

Deelconclusie 3

Optreden van de brandweer bij het wegnemen van gevaar voor mens of dier als gevolg van een storm valt binnen de brandweertaak. Daarbij is een procedure ‘grote drukte’ verstandig, maar de huidige procedure verdient een evaluatie en wellicht zelfs een geheel andere opzet die zoveel als mogelijk aan moet sluiten op de normale omstandigheden in het veld zodat de kans op vergissingen sterk wordt verminderd.

Bevindingen over de bluswatervoorziening rondom het brandadres

Rondom het brandadres bevinden zich drie brandkranen aan de Herenweg. Eén daarvan ligt ongeveer tegenover het brandadres en de twee volgende bevinden zich nabij de kruisingen met respectievelijk de Koningin Wilhelminalaan en de Burgemeester Wallerweg. De brandkranen

¹⁴ Brandweervoertuigen zijn voorzien van een zogenaamde statusbox waarmee, door een druk op een knop, de operationele status van het voertuig doorgegeven kan worden aan de meldkamer. De belangrijkste statusberichten zijn: Uitgerukt, Ter plaatse, Ingerukt, Kazerne/Beschikbaar en Aanvraag spraakcontact (al dan niet urgent). De statusmelding wordt geregistreerd in het GMS en is daarin voor de centralist zichtbaar.

liggen ongeveer 80 meter van elkaar verwijderd. De brandkranen in de Herenweg zijn aangesloten op een waterleiding met een diameter van 150 millimeter waardoor een bluswatercapaciteit van 90 kubieke meter per uur per brandkraan mogelijk moet zijn. Ook bij gelijktijdig gebruik van twee brandkranen moet dit, gelet op de ligging van deze brandkranen, mogelijk zijn.

In het 'oude dorp' bevinden zich in de nabijheid van het brandadres ook twee geboorde putten. Een van deze putten bevindt zich op de kruising van de Herenweg en de Koningin Wilhelminaweg (op circa 100 meter van het brandadres), de andere is gesitueerd op het Plein (op circa 300 meter van het brandadres). Elk van deze putten moet een watercapaciteit kunnen leveren van 50 à 55 kubieke meter per uur.

Alle voertuigen die zijn uitgerukt, zijn uitgerust met een watertank van 1500 of 2500 liter zodat een eerste inzet met behulp van het water uit deze tank plaats kan vinden.

Analyse van de bluswatervoorziening rondom het brandadres

De 'Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid' van Brandweer Nederland hanteert voor de combinatie van woningen en cafetaria een minimale opbrengst van de primaire bluswatervoorziening van 60 kubieke meter per uur binnen 40 meter van het brandadres en van de secundaire bluswatervoorziening een opbrengst van 90 kubieke meter per uur op maximaal 200 meter van het brandadres.

Op en rondom de Herenweg in Houten zijn diverse bluswatervoorzieningen aanwezig. Als primaire bluswatervoorziening voor Herenweg 6 zijn drie ondergrondse brandkranen beschikbaar op respectievelijk 10, 70 en 90 meter. Deze zijn gezamenlijk in staat tot levering van minimaal 180 kubieke meter per uur. Als secundaire bluswatervoorziening zijn twee geboorde putten aanwezig op 100, respectievelijk 300 meter van het brandadres. De capaciteit daarvan is relatief beperkt, maar gezamenlijk toch nog 100 à 110 kubieke meter per uur. Als tertiaire bluswatervoorziening zijn diverse watergangen in de gemeente aanwezig en (op iets grotere afstand) het Amsterdam-Rijnkanaal.

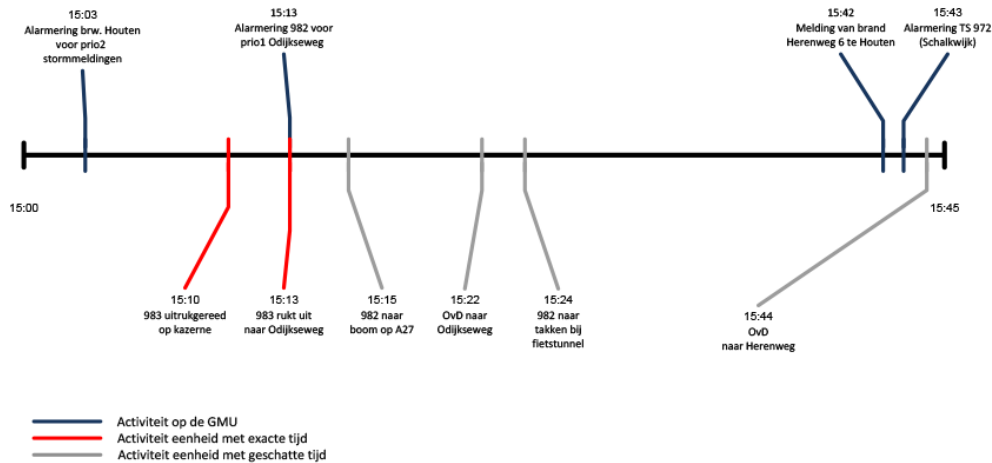
In de MDT's van de brandweereenheden is informatie aanwezig over de ligging van de brandkranen en de geboorde putten. Hierdoor kunnen de bemanningen van de eenheden snel de locaties en capaciteit van de verschillende bluswatervoorzieningen bepalen ten behoeve van hun inzet.

Deelconclusie 4

De aanwezige bluswatervoorziening op en rond de Herenweg voldoet ruimschoots aan de vereisten uit de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid. In de brandweereenheden is adequate informatie aanwezig over de plaats en de capaciteit van de bluswatervoorzieningen.

2.1.3 Situatie tijdens de zomerstorm

Afbeelding 8. Tijdlijn van 15:00 uur tot 15:45 uur (situatie zomerstorm en brandmelding).

Toelichting vooraf

De Inspectie VenJ hanteert in dit rapport de gebruikelijke voertuignummers voor de aanduiding van brandweervoertuigen. Onderstaande tabel biedt inzicht in het soort voertuig dat hoort bij een bepaald voertuignummer. Indien voertuigen worden ingezet bij een brand waarbij de OvD een lokaal verbodingsnetwerk heeft ingesteld (zoals bij de brand aan de Herenweg), krijgen zij een operationeel roepnummer voor dat incident. Daarin speelt de volgorde van opkomst bij de brand een rol. Deze operationele roepnummers zijn eveneens vermeld in onderstaande tabel.

Voertuig-nummer	Soort voertuig	Standplaats	Operationeel roepnummer bij inzet Herenweg
989	Officier van Dienst	Houten	100
972	Tankautospuiter	Schalkwijk	110
982	Tankautospuiter	Houten West	120
983	Tankautospuiter	Houten West	130
595	Hoogwerker	Vianen	115
872	Tankautospuiter	Nieuwegein-Zuid	140

Bevindingen over de inzet tijdens de zomerstorm

Op zaterdag 25 juli 2015 trekt een storm vanuit het noordwesten over Nederland. Omstreeks 11:00 uur besluit de GMU de procedure 'grote drukte' in te stellen om de brandweermeldkamer in de GMU te ontlasten. De verwachting is dat de storm die nog aan het toenemen is, tot een forse toeloop van meldingen over stormoverlast zal leiden. Conform de procedure worden de dienstdoende OvD's gealarmeerd. Zij organiseren de bemanningen voor de vaste post (VP) in hun gebied. De bemanning richt de VP in en maakt deze operationeel.

De VP Bilthoven (de VP voor de gemeente Houten) kampt op 25 juli met een onderbezetting waardoor het operationeel maken achterblijft bij de andere VP'en in de regio.

Om 15:03 uur alarmeert de GMU de brandweer Houten om op te komen voor het afhandelen van prio2-meldingen door stormoverlast en -schade. De GMU geeft het eerste adres door aan de vaste

post Bilthoven. De opgekomen vrijwilligers bemensen de TS 983.¹⁵ Zij hebben op dat moment nog geen concreet adres doorgekregen om naar uit te rukken. De bevelvoerder tracht (conform de procedure grote drukte) contact op te nemen met de vaste post Bilthoven via het vooraf bepaalde oefenkanaal (de oefengroep Houten). Hij slaagt daarin niet, omdat de vaste post de portofoon op een verkeerd kanaal had ingesteld. Vervolgens tracht hij door zich te statussen als 'uitgerukt' verbinding te krijgen met de GMU, maar ook dat lukt niet. Men blijft op de kazerne. De statusmelding is echter wel vastgelegd in het GMS waardoor dit voertuig in het GMS niet meer beschikbaar is voor andere prio1-meldingen.

Om 15:13 uur alarmeert de GMU de TS 982¹⁶ van post Houten West voor een prio1-melding van stormschade.¹⁷ Uit een boom op de Odijkseweg dreigt een grote tak te vallen. Inzet van de brandweer is nodig om te voorkomen dat deze op een huis terecht komt. Door deze prio1-alarmering koppelt het GMS de TS 982 automatisch aan dit incident en daarmee als 'ingezet'. Het voertuig is daarmee niet meer inzetbaar voor andere uitrukken totdat het zich weer als 'inzetbaar en uitruk gereed' meldt of tot de GMU het voertuig handmatig ontkoppelt.

De TS 983 staat voor de kazerne te wachten tot er contact tot stand komt met de VP Bilthoven en verneemt de prio1-alarmering voor de TS 982. Omdat men nu een concreet adres hoort, rukt de TS 983 uit naar de Odijkseweg en statust opnieuw als 'uitgerukt'. Dit heeft in het GMS geen gevolg, want het GMS beschouwde dit voertuig al als uitgerukt en daardoor 'niet beschikbaar'.

Gelet op het voorgaande staan beide voertuigen uit Houten in het GMS als 'ingezet'. Daarmee zijn zij niet beschikbaar voor een andere prio1-melding.

De TS 983 kan de tak die op de Odijkseweg op een huis dreigt te vallen moeilijk bereiken met handladders. Dit wordt ook als te risicovol beschouwd, waardoor men verzoekt om de komst van een redvoertuig. Op het moment van de brandmelding voor de Herenweg is men in afwachting van het redvoertuig dat aanrijdend is, de autoladder uit IJsselstein. De tak vormt een te groot risico om onbewaakt achter te laten.

Als de TS 982 volledig is bemenst, melden zij zich in bij de VP in Bilthoven. Hiervoor gebruiken zij een ander kanaal dan vooraf is bepaald, omdat de VP in Bilthoven de portofoon op een verkeerd kanaal had ingesteld. Dit is ook de reden dat de TS 983 eerder geen contact kreeg met de VP. Met de VP wordt afgesproken dat de 982 naar de A27 gaat waar een boom over de weg zou liggen.

Ter plaatse aangekomen blijkt echter geen sprake van een boom op de weg. Wel treft men takken aan op een fietspad. Deze worden verwijderd, waarna de TS 982 feitelijk weer beschikbaar is. Het GMS beschouwt het voertuig echter nog steeds als 'ingezet', omdat het voertuig door de GMU nog niet is ontkoppeld van de prio1-melding.

De OvD Houten-Vianen (989), zelf ook vrijwilliger in Houten, leest op zijn alarmontvanger ook de alarmeringen voor stormschade. Als OvD wordt hij hiervoor niet gealarmeerd. Hij luistert via

¹⁵ De TS 983 staat normaal gesproken op post Houten West en is het eerste uitrukvoertuig voor deze post.

¹⁶ De TS 982 staat normaal gesproken op post Houten Oost en is het tweede uitrukvoertuig als het op de post Houten West staat.

¹⁷ Normaal zou de TS 983 als eerste uitrukvoertuig zijn gealarmeerd, maar door de eerdere statusmelding is dit voertuig volgens GMS niet inzetbaar voor een 'nieuwe' melding.

zijn portofoon mee op het 'stormkanaal'. Na de prio1-melding op de Odijkseweg luistert hij via een tweede porto mee op het inmeldkanaal, maar verneemt op beide porto's niets. Hij vindt dit vreemd en begeeft zich daarom naar het adres van de prio1-melding op de Odijkseweg om poolshoogte te nemen over de voortgang van het incident.

Analyse van de inzet tijdens de zomerstorm

Instellen procedure grote drukte

Bij het begin van de zomerstorm op 25 juli 2015 stelt de GMU de procedure 'grote drukte' in. Gelet op het te verwachten aantal meldingen voor de afhandeling van stormschade (waarvan het merendeel niet-spoedeisend), vindt de Inspectie VenJ dit een logische keuze van de GMU.

Alarmeringen voor stormschade, prio1 en prio2

De GMU alarmeert de brandweer Houten om op te komen naar de kazerne voor de afhandeling van stormschades. Dit betreft een prio2 alarmering zonder dat het specifieke adres doorgegeven wordt via de alarmontvanger. De eerst aanwezige brandweerlieden bemannen het voertuig van Houten West, de TS 983. Dit is logisch, want dat is hun normale eerste uitrukvoertuig. Omdat zij geen contact krijgen met de vaste post, maar ook niet met de GMU, gebruiken zij de statusbox in het voertuig om zich in te melden bij de GMU. Zij zijn er zich niet van bewust dat zij zichzelf, door te statussen als 'uitgerukt', als 'ingezet' in het GMS plaatsen. Zij hadden in plaats hiervan op de statusbox de knop 'aanvraag spraakcontact' (eventueel 'aanvraag spraakcontact spoed') moeten gebruiken. Daarbij was hun voertuigstatus ongewijzigd 'beschikbaar' gebleven.

Voor de prio1-alarmering voor de Odijkseweg zou de GMU normaliter de TS 983 gealarmeerd hebben. Dit voertuig stond echter in het GMS als 'ingezet', waardoor de GMU de TS 982 (het voertuig van Houten Oost dat in de zomerperiode in Houten West staat) alarmeert. Op deze alarmering rukt echter de TS 983 uit. Dit is niet correct. De GMU corrigeert het uitrukken van de TS 983 niet, maar past ook niet de status van beide voertuigen aan op de feitelijke situatie. Het is de vraag in hoeverre dit van de GMU verwacht kon worden, gezien de grote drukte op dat moment. De Inspectie VenJ vindt in dit geval van niet.

Door de alarmering van de TS 982 zet de GMU dit voertuig ook automatisch als 'ingezet' in het GMS. Beide voertuigen zijn op dat moment dus niet meer inzetgereed voor een brandmelding in Houten. Indien alles conform de procedure 'grote drukte' was uitgevoerd, zou de TS 983 zijn uitgerukt naar de Odijkseweg en zou de TS 982 zijn gealarmeerd voor de brand aan de Herenweg. Dat dit nu anders is verlopen, is naar de mening van de Inspectie VenJ niet alleen het gevolg van het niet conform procedure handelen van de TS 983, maar ook van de eerder genoemde beperkingen in de procedure 'grote drukte'.

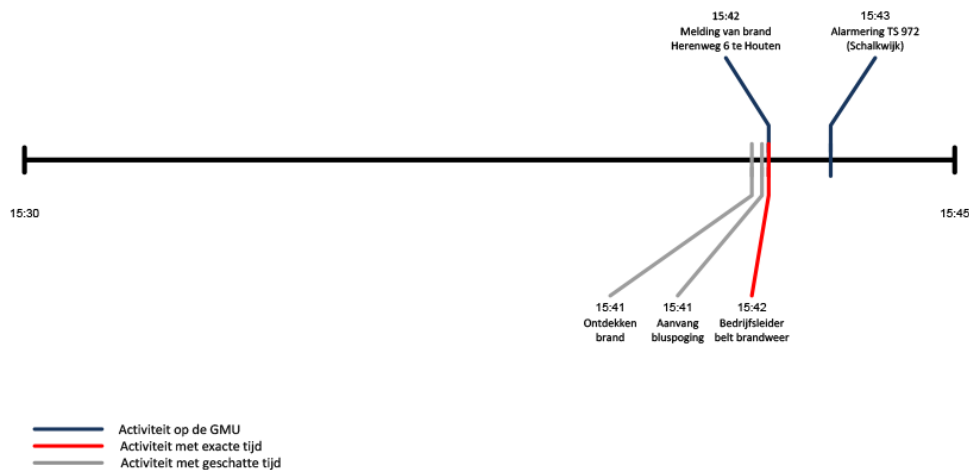
De OvD-Houten-Vianen begeeft zich naar het prio1-incident voor stormschade aan de Odijkseweg zonder daarvoor gealarmeerd te zijn. Dit past binnen de vrijheid van handelen van een OvD.

Deelconclusie 5

De Inspectie VenJ constateert dat de TS 983 onbewust is afgeweken van de procedure 'grote drukte' voor wat betreft het statussen. Er was behoefte aan contact met de GMU en dat lukte niet op de reguliere wijze. Vervolgens is geprobeerd contact te leggen met de GMU door te statussen als 'uitgerukt'. Hiervoor had echter beter de knop 'aanvraag spraakcontact (spoed)' gebruikt kunnen worden. Door de nu gepleegde actie veroorzaakte men onbewust een verkeerde status in het GMS.

2.2 Ontdekken en melding van de brand

Afbeelding 9. Tijdlijn van 15:30 uur tot 15:45 uur.

Bevindingen over het ontdekken en melding van de brand

Naar de oorzaak en het ontstaan van de brand heeft de Inspectie VenJ, noch de VRU onderzoek verricht. Ook de politie heeft geen aanleiding gezien om de brand nader te onderzoeken. Dit is op zich ook niet van belang voor het beoordelen van het feitelijk optreden van de brandweer. Wel zou het kennen van de oorzaak kunnen bijdragen aan een beter begrip van de door de brandweer aangetroffen situatie en keuzes die daarop gemaakt zijn.

Vooralsnog gaat de Inspectie VenJ ervan uit dat de brand is ontstaan in of nabij een petroleumkacheltje dat zich bevond in de nagelstudio. De melder geeft dit ook aan als hij de GMU over de brand informeert. Na de brand is een dergelijk kacheltje aangetroffen links achter de ingang van de nagelstudio.

Op de bewuste zaterdagmiddag 25 juli 2015 is de cafetaria open. Er is in elk geval één klant binnen. De bedrijfsleider en ten minste één van zijn medewerkers zijn in de cafetaria aanwezig. De bedrijfsleider of zijn medewerker(s) ontdekken op een bepaald moment dat de stroom in de cafetaria uitvalt en gaan op onderzoek uit. Wanneer zij bij de nagelstudio komen, die zich boven het kantoor/opslag van de cafetaria bevindt, ontdekken zij de brand. In de cafetaria bevinden zich ten minste drie handbrandblusmiddelen. Zij nemen deze mee naar buiten en doen een eerste bluspoging met deze brandblussers. Ook belt een van hen de brandweer. Hoe lang de bluspoging in beslag heeft genomen is niet vast komen staan. De bluspoging was niet succesvol.

Om 15:42 uur ontvangt de GMU de brandmelding vanaf de Herenweg 6 te Houten. De melder zegt dat de brandweer gewenst is voor een brand in een 'bovenwoning op de eerste verdieping aan de Herenweg 6 te Houten'. De melder geeft tevens aan dat iedereen buiten is en dat het geen uitslaande brand betreft. De centralist, die het adres al heeft opgezocht en vanuit het meldkamersysteem informatie over het pand krijgt, vraagt of het bij de cafetaria is en of de melder weet wat er brandt. Deze geeft aan dat de brand zich boven de cafetaria bevindt en dat het een kachel betreft. Het brandt volgens hem nog steeds.

De centralist geeft aan dat de brandweer inmiddels is gealarmeerd, maar houdt de melder nog even aan de lijn en vraagt hem nogmaals of iedereen uit het pand is en of de brand op de verdieping is. De melder bevestigt dat iedereen er uit is en geeft aan dat er brand boven de

cafetaria is. De ingang bevindt zich volgens hem aan de achterkant. Hij zal de brandweer bij aankomst opvangen. De centralist vraagt naar de bewoner van het pand, waarop de melder antwoordt dat het een mevrouw is. Hij geeft ook nog aan dat een van zijn medewerkers met een brandblusser naar binnen is gegaan. De centralist waarschuwt hen voor inademing van de rook.

Analyse van het ontdekken en melding van de brand

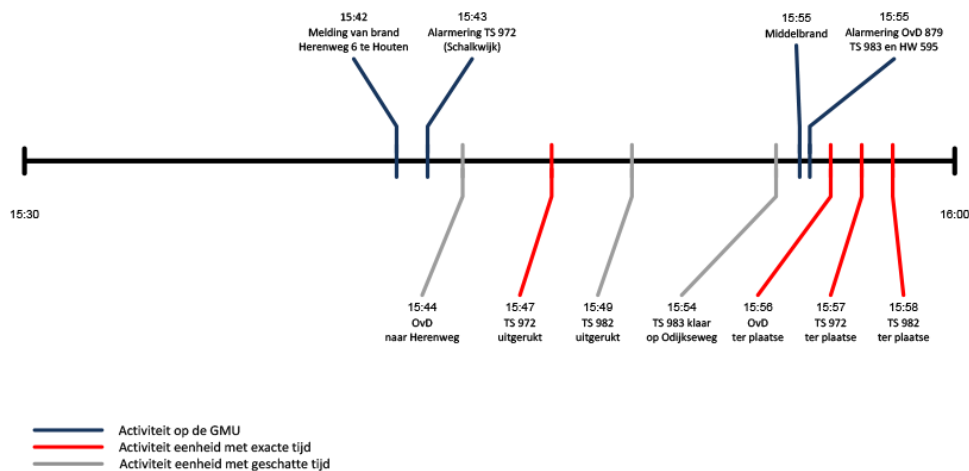
De brand aan de Herenweg 6 ontstond in de nagelstudio boven het kantoor/opslag van de cafetaria. Hoe de brand is ontstaan en of daarbij menselijk handelen van invloed is geweest, is onduidelijk gebleven. De Inspectie VenJ heeft hier geen nader onderzoek naar ingesteld. Wel is vrij zeker dat de brand in of nabij een petroleumkachel in de nagelstudio is ontstaan. Deze kachel bevond zich circa 1,5 meter achter de voordeur, aan de linkerkant van de nagelstudio. Gelet op het verdere brandverloop moet de brand zich vrij snel in de nagelstudio hebben ontwikkeld.

De bedrijfsleider meldt de brand aan de GMU. Hij geeft daarbij aan dat er een kacheltje brandt en dat het gaat om een woning boven de cafetaria. Dit is de enige melding die over deze brand aan de GMU is gedaan. Uit beschikbare filmbeelden die zijn gemaakt direct na de bluspoging, blijkt dat de brand zich toen al in een ver ontwikkeld stadium bevond. Hieruit leidt de Inspectie VenJ af dat er geruime tijd lag tussen het feitelijk ontstaan van de brand en de brandmelding dan wel de bluspoging.

Deelconclusie 6

De bedrijfsleider van de cafetaria en zijn medewerker melden de brand bij de GMU en ondernemen een bluspoging met kleine blusmiddelen uit de cafetaria. Zij nemen daarbij geen onnodige of onverantwoorde risico's. Het verbaast de Inspectie VenJ wel dat van de brand in de nagelstudio, die uitgroeide tot een forse uitslaande brand met een grote rookontwikkeling, geen enkele andere melding door omwonenden is gedaan.

2.3 Brandmelding en alarmering brandweer

Afbeelding 10. Tijdlijn van 15:30 uur tot 16:00 uur

Bevindingen over de brandmelding en alarmering van de brandweer

De brandweercentralisten op de GMU beschikken over een werkinstructie met onderwerpen die de centralist in diens gesprek met een melder kan aansnijden en waarover hij de melder kan bevragen. De GMU hanteert geen vaste uitvraagprocedure of -protocol. De centralisten zijn gericht op het zo snel mogelijk alarmeren van de brandweer. Na – en soms al tijdens – een melding maakt de centralist het incident aan in het GMS met als doel het zo snel als mogelijk alarmeren van de noodzakelijke brandweereenheden.

De centralist op de GMU ontvangt de melding van de brand in de Herenweg 6 te Houten en maakt het incident aan in het GMS. Hij vraagt aan de melder informatie over de locatie en aard van de brand en of er zich nog personen binnen bevinden. Vervolgens laat hij het GMS op basis van deze gegevens een inzetvoorstel maken.

In de KVT in het GMS zijn voor het adres Herenweg 6 te Houten de twee tankautospuitten van Houten (de TS 983 en TS 982) als snelst opkomende voertuigen opgenomen, gevolgd door die uit Schalkwijk (de TS 972). Nu bij dit incident de TS 983 en de TS 982 volgens het GMS al zijn 'ingezet', is de TS 972 uit Schalkwijk het snelste voertuig voor de Herenweg. De GMU-centralist alarmeert daarom deze eenheid om 15:43 uur. Om 15:47 uur rukt de TS 972 uit. De centralist geeft door dat het gaat om een melding van een 'mogelijke brand' in de woning boven de snackbar aan de Herenweg 6, dat men heeft geprobeerd de brand te blussen met een brandblusser en dat de woning via de achterzijde bereikbaar is. De TS 972 komt om 15:55 uur ter plaatse op de Herenweg.

Terwijl de OvD ter plekke is aan de Odijkseweg, verneemt hij de brandmelding aan de Herenweg. Hij wordt daarvoor niet gealarmeerd, maar besluit om met prio2 naar de Herenweg te gaan. Hij statutst zichzelf hierbij als 'uitgerukt'. Enige minuten daarna¹⁸ geeft hij via de portofoon door aan de GMU dat hij onderweg is naar de Herenweg. In het GMS verhindert deze statushandeling in een later stadium zijn alarmering voor 'middelbrand', omdat het systeem hem als 'ingezet' beschouwt. De GMU koppelt de OvD niet automatisch aan het betreffende incident (omdat hij niet voor dit incident is gealarmeerd) maar doet dit ook niet handmatig naar aanleiding van het portofoonbericht.

De eerste eenheid van de politie komt om 15:54 uur ter plaatse en geeft aan de GMU door dat de brand inmiddels uitslaand is. Naar aanleiding hiervan schaalde de meldkamercentralist op naar 'middelbrand' en alarmeert de inmiddels beschikbare TS 983, het redvoertuig van Vianen (de HW 595) en de OvD Nieuwegein-IJsselstein. De OvD Houten-Vianen staat in het GMS immers als 'ingezet' te boek.

Terwijl de OvD Houten-Vianen aanrijdend is, verneemt hij via de portofoon het nader bericht 'middelbrand'. Hij komt als eerste ter plaatse op de Herenweg, niet veel later gevolgd door de TS 972 uit Schalkwijk. De OvD Nieuwegein-IJsselstein is op het nader bericht 'middelbrand' ook uitgerukt naar Houten, maar als hij via het berichtenverkeer hoort dat de OvD Houten-Vianen ter plaatse is, neemt hij contact op met de GMU en rukt weer in.

Tijdens het aanrijden neemt de bevelvoerder van de TS 972 contact op met de OvD Houten-Vianen met een vraag naar de waterwinning ter plaatse. Zijn bemanning heeft de in de omgeving van het brandadres gelegen brandkranen echter ook al opgezocht in de MDT. De OvD geeft aan dat hij hem daarover ter plaatse nader zal informeren.

¹⁸ De spreek sleutel van de mobilfoon in het OvD-voertuig blijkt niet te werken. De OvD kan het bericht dat hij onderweg is naar de Herenweg daarom pas na enkele minuten via zijn portofoon doorgeven aan de GMU.

Analyse van de brandmelding en alarmering brandweer

Van een meldkamer brandweer mag worden verwacht dat de melder van een brand zorgvuldig bevraagd wordt op alle informatie waarover deze zou kunnen beschikken omtrent plaats, aard en omvang van de brand en dat deze informatie zo spoedig mogelijk leidt tot alarmering van een of meer brandweereenheden ten behoeve van de brandbestrijding.

De Inspectie VenJ vindt het gesprek tussen de melder en de GMU-centralist weinig gestructureerd. De centralist alarmeert de brandweer snel, maar vraagt niet naar alle informatie waarover de melder zou kunnen beschikken. De GMU beschikt over een werkinstructie met aandachtspunten die de centralist naar eigen inzicht kan inzetten. Bij deze brandmelding blijven met name de aard en omvang van de brand en de functie en de locatie van de ruimte waarin de brand woedt, onderbelicht terwijl die informatie wel aanwezig was bij de melder.

De centralist van de GMU maakt op grond van de brandmelding een incident aan in het GMS. Hiervoor kiest hij de kwalificatie 'gebouwbrand'. Het GMS genereert hierop een uitrukvoorstel voor de alarmering van één tankautospuiter, de TS 972 uit Schalkwijk.

Gelet op de status van beide voertuigen uit Houten West (beide staan in het GMS als 'ingezet') is het logisch dat het GMS met dit uitrukvoorstel komt. De TS 972 uit Schalkwijk is namelijk de derde TS in de kazernevolgordetabel voor dit adres en de eerste en tweede TS zijn volgens het GMS niet beschikbaar. Gezien de grote drukte op dat moment kon van de centralist ook niet worden verwacht dat hij vraagtekens zou zetten bij het feit dat de TS 972 in het uitrukvoorstel voor dit incident werd genoemd, in plaats van een van beide voertuigen uit Houten.

Tijdens het aanrijden van de TS 972 geeft de centralist aan deze brandweereenheid door dat het een 'mogelijke brand' betreft. De centralist heeft echter op grond van de brandmelding geen aanwijzing dat het om iets anders dan een brand zou gaan. De Inspectie VenJ vindt de toevoeging 'mogelijke' dan ook opmerkelijk.

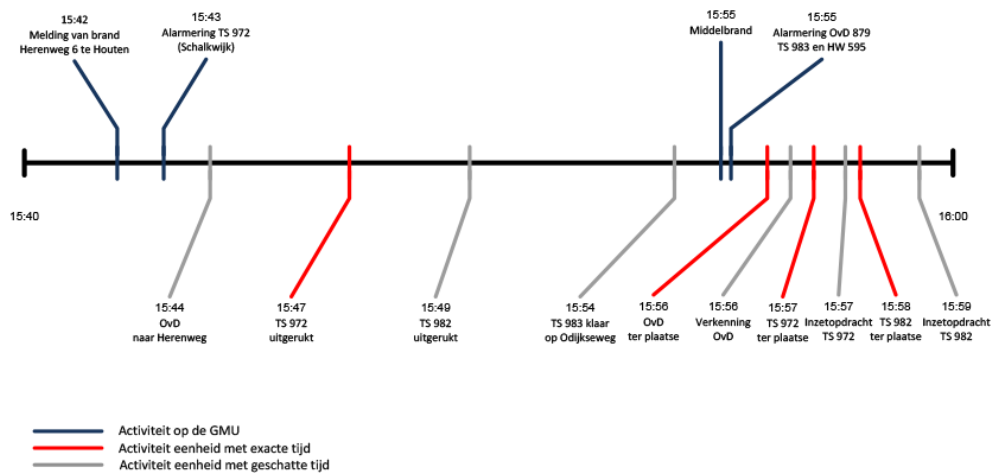
Deelconclusie 7

Het uitvragen van de melder door de GMU had bij dit incident eenduidiger, meer gestructureerd en daardoor vollediger gekund dan nu het geval is. De GMU alarmeert de 'juiste' brandweereenheid (de TS 972 uit Schalkwijk) en doet dat snel, maar geeft deels onjuiste informatie door aan de uitgerukte eenheid. In dit geval heeft dit geen nadelige gevolgen.

2.4 Inzet van de brandweer

2.4.1 De eerste inzet

Afbeelding 11. Tijdlijn van 15:40 uur tot 16:00 uur.

Bevindingen over de eerste inzet

Tijdens het aanrijden van de 110 (TS 972) is ook de 120 (TS 982) uitgerukt naar de brand aan de Herenweg. Dit geschiedde op eigen initiatief, maar men heeft dit wel doorgegeven aan de GMU.

Om 15:56 uur komt de OvD Houten-Vianen ter plaatse, om 15:57 uur gevolgd door de TS 972 van Schalkwijk. De OvD Houten-Vianen komt uit zuidelijke richting (vanuit de richting van het Dorpsplein) en plaatst zijn voertuig voorbij het pand ter hoogte van de brandkraan. De TS 972 komt vanuit noordelijke richting en stopt in eerste instantie voor het pand.

Onderstaande foto's geven de situatie van de brand weer op het moment van arriveren van de OvD en een minuut later van de TS 972.

Uit een eerste verkenning door de OvD blijkt dat de brand volledig is ontwikkeld en al uitslaand uit verschillende gaten in het dak. De brand lijkt zich, op grond van de waarneming van de OvD, te beperken tot de nagelstudio. Wel dreigt een gevaar voor uitbreiding van de brand via het dakbeschot naar de aan de nagelstudio vastzittende zolderruimte van Herenweg 4b.

Afbeelding 12. Situatie bij aankomst van de OvD. (Foto: Koen Laureij).

Afbeelding 13. Situatie bij aankomst van de 972. (Foto: Koen Laureij).

Na zijn verkenning treft de OvD (vanaf nu aangeduid met het roepnummer 100)¹⁹ de bevelvoerder van de TS 972 (vanaf nu 110) voor het brandadres. Het is hen beide duidelijk dat de nagelstudio als verloren beschouwd moet worden en dat uitbreiding van de brand in de richting van Herenweg 4 een reëel gevaar vormt. Daarnaast dreigt mogelijk een uitbreiding naar de bovenwoning van nummer 6. Als inzetbaar potentieel beschikt de 100 over de 110 die al ter plaatse is, de hoogwerker uit Vianen (vanaf nu 115) die aanrijdend is en de TS 982 die ook aanrijdend is en bijna ter plaatse. Deze eenheid heeft via de alarmontvangers de alarmering voor 'middelbrand' opgevangen, maar is daarvoor door de GMU zelf niet gealarmeerd. De TS 982 staat in het GMS immers te boek als 'ingezet' als gevolg van de alarmering voor de prio1-melding op de Odijkseweg. Voor de 'middelbrand'-alarmering heeft de GMU de TS 983, die zich inmiddels beschikbaar heeft gemeld, gealarmeerd.

Het inzetplan van de OvD ziet er dan in volgorde van urgentie als volgt uit:

1. Uitbreiding voorkomen naar de zijde van Herenweg 4. Daarop zet hij de eerste TS in (de 110).
2. Uitbreiding voorkomen en blussen van de brand in de nagelstudio en het verkennen van de bovenwoning. Daarop zet hij de tweede TS in (de 120).
3. Voorkomen van brandoverslag naar het woonhuis van Herenweg 6. Daarop laat hij de hoogwerker (de 115) opstellen op de hoek van Herenweg 6 zodat deze van bovenaf daarop ingezet kan worden, mocht dit zich voordoen. De bluswatervoorziening van de hoogwerker wordt verzorgd door de derde TS (de 130) vanaf de geboorde put.

De uitvoering daarvan is als volgt:

1. De 110 gebruikt de brandkraan op de hoek van de Burgemeester Wallerweg als voeding en legt in eerste instantie twee hogedrukstralen af op de buitenzijde van Herenweg 4 (op het aan de nagelstudio vastzittend dak).
2. De 120 kiest positie op de achterplaats van Herenweg 6 en legt een hogedrukstraal af op de brand in de nagelstudio, terwijl de waterwinning gereed gemaakt wordt vanaf de hoek met de Koningin Wilhelminaweg.
3. De 115 wordt opgesteld voor het brandadres en de waterwinning wordt door de 130 gereed gemaakt. Vooral nog is echter geen sprake van dreiging van brandoverslag naar de woning van Herenweg 6.

Analyse van de eerste inzet

Van een bevelvoerder van een brandweereenheid mag, op grond van het Besluit- en de Regeling personeel veiligheidsregio's, worden verwacht dat deze na het ter plaatse komen bij een brand:

- een verkenning uitvoert om zich een beeld te vormen van de plaats, aard en omvang van de brand en (indien nodig) nog nadere informatie te verzamelen over de aanwezigheid van mensen of dieren in of bij de brand, over bijzondere gevaren (zoals de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen) en over de bluswatervoorzieningen ter plaatse;
- een inzetplan maakt op basis van de beschikbare informatie, rekening houdend met de capaciteiten van de eigen eenheid en eventueel andere aanrijdende eenheden, met als doel zo min mogelijk slachtoffers en een zo gering mogelijke schade;
- ter plaatse een verkenning uitvoert ter toetsing van de verzamelde informatie;
- het inzetplan uitvoert of aanpast op basis van de verkenning en dat uitvoert;
- tijdens de uitvoering van het inzetplan de uitvoering daarvan controleert en zo nodig bijstuurt, bestaande informatie controleert op juistheid en nieuwe of afwijkende informatie verwerkt in het inzetplan.

¹⁹ Ter plaatse wordt een lokaal verbodingsnetwerk ingesteld. Vanaf dat moment wordt de OvD de 100, de eerste TS de 110, de tweede de 120, enz.

De OvD komt bij het brandadres als eerste ter plaatse en voert een snelle verkenning uit. Op grond van de uiterlijke kenmerken van het gebouw en de uitslaande brand in de nagelstudio, zou hij mogen verwachten dat de brand zich binnendoor vooral zou kunnen uitbreiden naar de aan de nagelstudio vastzittende zolderruimte van Herenweg 4b. Een kleinere kans is aanwezig op neerwaartse uitbreiding van de brand naar het kantoor/opslagruimte. Gelet op de heersende sterke wind zou brandoverslag²⁰ plaats kunnen vinden naar de woning van Herenweg 6. Hij kan echter niet bevroeden dat de brand zich ook, via de aanwezige openingen tussen de nagelstudio en de ruimte tussen het plafond van de keuken en bovenliggend dakterras, zou kunnen uitbreiden.

Doordat de OvD als eerste aanwezig is, een verkenning uitvoert en een inzetplan opstelt, maakt hij zich feitelijk de leidinggevende wiens inzetplan leidend zal zijn voor de inzet op deze brand. Hij kiest voor het voorkomen van uitbreiding als eerste prioriteit. De Inspectie VenJ respecteert deze keuze in het inzetplan, maar stelt wel vast dat daarmee de feitelijke bestrijding van de brand (water op de vlammen) later op gang lijkt te komen dan in de ogen van het publiek had gekund. De keuze van de bevelvoerder van de 120 om niet direct de blussing van de brand met alle op dat moment beschikbare middelen ter hand te nemen, maar gelijktijdig de opbouw van de watervoorziening te laten verzorgen, versterkt het beeld bij het publiek dat de bestrijding van de brand traag verloopt. De Inspectie VenJ vindt dit beeld niet terecht, gelet op de keuzes in het inzetplan van de OvD en de activiteiten die daarvoor moesten worden verricht.

Deelconclusie 8

De OvD en later ook de bevelvoerder van de 120 worden door de bouwkundige toestand van het gebouw geconfronteerd met een branduitbreiding die op grond van de uiterlijke kenmerken van de panden niet was te voorzien. Daardoor is de keuze van de prioriteiten in de bestrijding van de brand anders gemaakt dan wanneer zij daar wel van op de hoogte waren geweest.

De Inspectie VenJ begrijpt de keuze van prioriteiten in het inzetplan van de OvD en de wijze van uitvoering door de 110 en de 120. De Inspectie VenJ begrijpt ook dat het publiek het beeld heeft dat de inzet van de brandweer 'traag' verloopt, maar vindt dit op basis van het inzetplan van de OvD niet terecht.

De bevelvoerder van de 120 heeft, als gevolg van zijn opdracht, een aantal taken, te weten:

- a. voorkomen van de uitbreiding van de brand;
- b. blussing van de brand;
- c. verkennen van de bovenwoning op personen.

Om taak a. te kunnen uitvoeren dient hij een kubusverkenning uit te voeren waarin hij onderzoekt naar welke zijden van de kubus uitbreiding van de brand mogelijk of waarschijnlijk is. Hiervoor dient hij ten minste een ploeg in te zetten. Voor taak b. dienen voldoende stralen ingezet te worden om de brand onder controle te brengen en af te blussen. Hiervoor moet hij ten minste twee ploegen inzetten. Voor taak c. dient een ploeg de woning te betreden via het platte dak over de cafetaria en de woning te doorzoeken. De bevelvoerder heeft slechts twee ploegen beschikbaar en wil naast de genoemde taken ook nog de waterwinning voor zijn voertuig organiseren. Voor het gelijktijdig uitvoeren van al deze taken heeft de bevelvoerder dus onvoldoende personele capaciteit. Hij dient keuzes te maken en die door te spreken met de OvD, zodat beide weten wanneer wat gedaan wordt en daar geen verkeerde verwachtingen over bestaan.

²⁰ Branduitbreiding via de buitenlucht, meestal naar boven of zijwaarts.

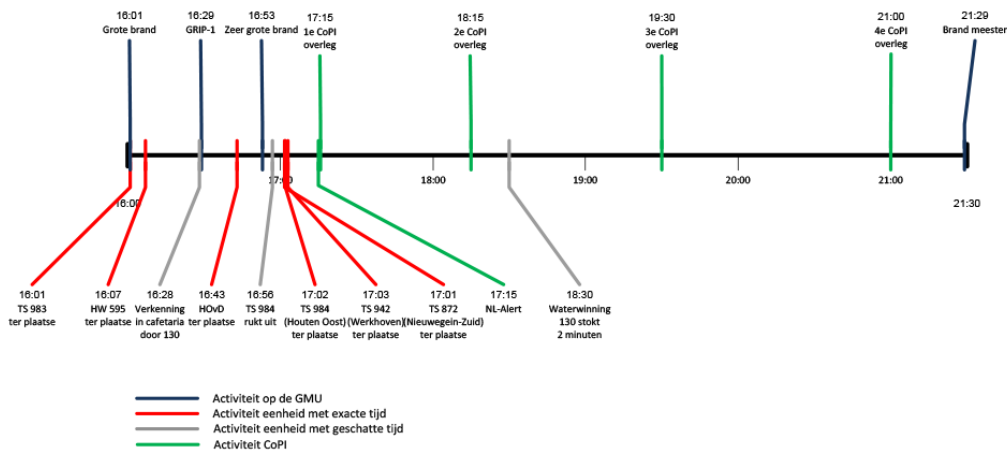
De Inspectie VenJ constateert dat de kubusverkenning nu niet geheel is uitgevoerd. Met name het meest onzichtbare deel van de kubus (de onderzijde) is niet onderzocht op een mogelijke branduitbreiding. Of op dat moment de latere uitbreiding richting de cafetaria (de secundaire brand) al ontdekt had kunnen worden, is onzeker. Deze bevond zich namelijk tussen het plafond en bovenliggend dakterras en was daardoor slecht te lokaliseren.

Door het niet geheel uitvoeren van de kubusverkenning is niet vastgesteld of de ploeg die de bovenwoning moest verkennen, dit veilig over dat dak kon doen. En hoewel er geen zichtbare tekenen waren dat de vluchtweg voor die ploeg gevaar zou kunnen lopen, was de veiligheid van de ploegleden op dat moment onvoldoende gewaarborgd.

Deelconclusie 9

De 120 wordt belast met een schier onmogelijke opdracht. De drie taken die vervuld moeten worden, kunnen niet gelijktijdig op een veilige wijze worden uitgevoerd. Leidinggevendens moeten altijd een duidelijke prioritering afspreken over wat en wanneer iets wordt uitgevoerd. Dat geldt zeker voor situaties waarin de beschikbare middelen (personeel en/of materieel) onvoldoende zijn om die taken gelijktijdig op een veilige wijze te kunnen uitvoeren. Het niet goed kunnen (laten) uitvoeren van de taken heeft gelukkig bij dit incident geen concrete gevolgen gehad voor de veiligheid van het brandweerpersoneel.

2.4.2 De opschaling en de vervolginzet

Afbeelding 14. Tijdlijn van 16:00 uur tot 21:30 uur.

Bevindingen over de opschaling en de vervolginzet

Opschaling brandweer

Inmiddels is de TS 983 (vanaf nu de 130) ook ter plaatse. De 100 geeft hen de opdracht de watervoorziening te verzorgen voor de hoogwerker die ook vrijwel ter plaatse is. Hiervoor gebruikt de 130 de geboorde put in de Koningin Wilhelminalaan. Om 16:07 uur is de hoogwerker (vanaf nu de 115) ter plaatse. Deze wordt opgesteld recht voor het brandadres en gevoed vanuit de 130. De 100 heeft op dat moment nog geen concrete opdracht voor de 115, maar houdt wel in gedachten dat met het waterkanon van dit voertuig van bovenaf een inzet gepleegd kan worden om eventueel een ‘stoplijn’ te creëren tussen de nagelstudio en de bovenwoning van nr. 6.

Om 16:01 uur schaalde de 100 op naar 'grote brand'. Hij realiseert zich dat indien de brand zich verder uitbreidt, wat niet ondenkbaar is, alle eenheden al zijn ingezet en hij in dat geval weinig tot geen mogelijkheden heeft om een uitbreiding aan te pakken. Op grond van deze opschaling alarmeert de GMU een container met adembeschermingsapparatuur, maar geen extra blusvoertuig. Immers, nadat de TS 983 gealarmeerd is, heeft ook de TS 982 zich ter beschikking gemeld en is onderweg gegaan naar de Herenweg. Hierdoor zijn er nu drie blusvoertuigen ter plaatse, de standaard-bluscapaciteit bij een 'grote brand'. De OvD krijgt dus geen extra blusvoertuig ter beschikking.

Bij 'grote brand' alarmeert de GMU een Hoofdofficier van Dienst (HOvD). De VRU beschikt over twee HOvD-gebieden: West en Oost. Voor Houten is dat de HOvD-West. Indien een HOvD wordt gealarmeerd koppelt het GMS hem niet automatisch aan het betreffende incident. Dat gebeurt handmatig, pas nadat een HOvD zich heeft ingemeld en ter plaatse gaat. De HOvD-West neemt na alarmering telefonisch contact op met de 100 en laat zich informeren over de stand van zaken. De 100 geeft daarbij aan dat hij behoefte heeft aan de aanwezigheid van de HOvD, waarop deze onderweg gaat naar Houten. Hij komt om 16:43 uur ter plaatse.

Intussen ontwikkelt de brand zich verder. In de nagelstudio is de brand vrijwel uit, maar hij heeft zich uitgebreid naar de ruimte tussen het dakterras en het ondergelegen plafond van de opslag/kantoor van de cafetaria. De sterke toename van de rookontwikkeling is hiervoor een indicatie. De rook verspreidt zich als gevolg van de sterke wind over een groot gebied.

De 100 realiseert zich dat hij door de sterke rookontwikkeling en -verspreiding een aantal acties in gang moet zetten. Bewoners in het benedenwindse gebied moeten worden geïnformeerd, huizen moeten worden ontruimd en opvang moet worden geregeld. Daartoe moet een aantal multidisciplinaire processen in gang worden gezet. De 100 schaalde daarom om 16:29 uur op naar GRIP1. De GMU alarmeert daarop de leden van het CoPI. Deze zullen onder andere de multidisciplinaire processen 'Opvang en Verzorging' en 'Communicatie' voor hun rekening gaan nemen. De HOvD-West realiseert zich dat hij op zal moeten treden als Leider CoPI (LCoPI) en daardoor niet de monodisciplinaire rol van HOvD-brandweer in het veld zal vervullen. Hij laat daarom de GMU een tweede OvD-brandweer alarmeren²¹ die de verbinding tussen het CoPI en de 100 (de OvD in het veld) dient te verzorgen.

Op de post Houten West is op dat moment nog een aantal vrijwilligers aanwezig. Zij weten dat de reserve TS (de TS 984) in Houten Oost staat en inzetgereed is. Zij besluiten op eigen initiatief dit voertuig op te halen uit Houten Oost en daarna in dienst te melden bij de GMU en bij de VP-Bilthoven. Dit laatste vanuit de gedachte dat eventuele stormschades met dit voertuig nog afgehandeld zouden kunnen worden.

Als de HOvD om 16:43 uur ter plaatse komt, overlegt hij kort met de 100. Op dat moment ontwikkelt de brand zich verder in de richting van de cafetaria en beiden beschouwen het pand als verloren. De HOvD schaalde om 16:54 uur op naar 'zeer grote brand' en vraagt daarbij om twee extra blusvoertuigen. Hiervoor alarmeert de GMU de tankautosputten van Werkhoven en Nieuwegein. Op dat moment bevindt de TS 984 zich op twee à drie minuten rijden van het brandadres, maar dit voertuig wordt door de GMU niet gealarmeerd, omdat het dit 'reserve voertuig' in het GMS niet als 'uitruk gereed' staat.

²¹ De GMU alarmeert hiervoor de OvD-Houten-Vianen. In het GMS is de OvD-Nieuwegein-IJsselstein immers al gekoppeld aan het incident.

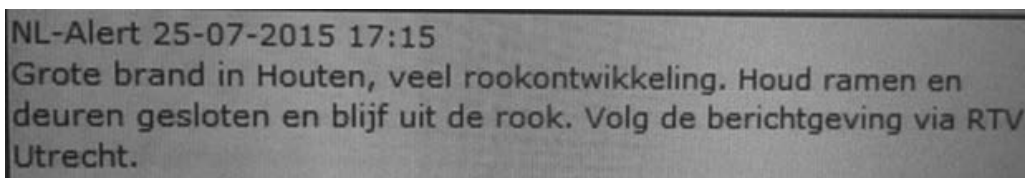
De bevelvoerder van de TS 984 neemt daarop contact op met de OvD (100) en meldt dat er een complete tankautospuit inzetgereed beschikbaar is. De OvD was hiervan niet van op de hoogte en verzoekt de TS 984 ter plaatse te komen om de politie te assisteren bij de ontruiming van Herenweg 2. De TS 984 meldt zich in bij de GMU en rukt uit.

Eerste actie CoPI

Vrijwel gelijktijdig met HOvD, omstreeks 16:45 uur, komen de meeste andere leden van het CoPI ter plaatse. Nog voor het eerste CoPI-overleg spreken de HOvD, de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS), de OvD-Bevolkingszorg (OvD-BZ) en de Communicatie Adviseur CoPI (CAC) met elkaar over de te nemen acties voor de burgers in het benedenwindse gebied. Zij besluiten de woningen aan de Herenweg tegenover de cafetaria en het appartementencomplex Herenweg 2 te ontruimen. Het gaat daarbij in totaal om negentien woningen.

Voor de andere woningen in het benedenwindse gebied besluiten zij NL-Alert in te zetten om de burgers te waarschuwen voor de rook en de te nemen acties (ramen en deuren sluiten).

Met NL-Alert kan snel en gericht informatie over het gevaar van de rook en de te nemen acties worden verstrekt. De CAC krijgt de opdracht om dit in gang te zetten. De CAC geeft daarop aan de GMU door dat NL-Alert moet worden geactiveerd en verstrekt de inhoud van het NL-Alert bericht. De centralist vraagt naar de straal van het verspreidingsgebied voor NL-Alert (200 of 500 meter rondom het incident), maar daarop moet de CAC het antwoord schuldig blijven. Hij legt deze vraag voor aan de AGS en neemt later weer contact op met de GMU om door te geven dat men kiest voor een gebied van 500 meter rondom de brand. Vóór het eerste CoPI-overleg wordt om 17:15 uur het onderstaande NL-Alert bericht verzonden. De CAC informeert ook de regionale omroep RTV Utrecht, omdat daarnaar in de NL-Alert berichten wordt verwezen. Hij verzoekt RTV Utrecht de door hem aangeleverde info (na elk CoPI-overleg stuurt hij een update) te plaatsen op hun site. RTV Utrecht neemt echter niet alle informatie over.

Afbeelding 15. NL-Alert bericht. (Bron: VRU)

De AGS start de meetplanorganisatie op om de ontwikkelingen van de rook te kunnen monitoren en zo nodig actie te ondernemen. Hiertoe alarmeert de GMU een meetploeg en de leider meetplanorganisatie.

Vervolginzet brandweer

Nadat de bemanning van de 130 de waterwinning voor de 115 klaar heeft, krijgen zij van de 100 de opdracht om een verkenning uit te voeren in de cafetaria en de winkel op nr. 4 en de woningen op 4a en 4b te verkennen. De bewoonster van de achterwoning (nr. 4b) is buiten ter plaatse en zeer overstuurd. De deur van de bovenwoning (nr. 4a) wordt door de brandweer opengebroken. Er zou daar mogelijk nog een persoon binnen zijn.

In de winkel en de woningen van nr. 4 worden geen personen aangetroffen en ook geen brand. De verkenning in de cafetaria gebeurt vanaf de voorzijde (de benedenwindse zijde) van het pand. Op dat moment staat aan de achterzijde van het pand de buitendeur van de keuken open, evenals de tussendeur tussen de keuken en de cafetaria. Hierdoor kan de wind vrij door het pand heen

blazen. Bij deze verkenning maakt men geen gebruik van een straal, omdat het eigen voertuig daarvoor te ver weg staat. Ook neemt men geen warmtebeeldcamera mee. Wanneer de bemanning van de 130 bijna bij de keuken is, neemt de rookontwikkeling plotseling fors toe en moet de verkenning worden gestaakt. De brandweerlieden van de 130 trekken zich terug.

De 130 geeft bij de 100 aan dat een verdere betreding van de cafetaria niet meer verantwoord is. De 100 besluit daarop geen binneninzet meer te plegen. De 130 stelt voor het pand een straatwaterkanon op om (via openingen aan de voorzijde) met een grote hoeveelheid water de rookgassen binnen neer te slaan en te koelen en daardoor rookgasontbranding te voorkomen. Hiervoor koppelt men de waterwinning voor de 115 los die daarmee op dat moment niet meer direct inzetbaar is. De inzet van het straatwaterkanon blijkt weinig effect te hebben. De omvang van de rookproductie is hiervoor te groot en door de harde wind verwaait veel van het water. De brand verspreidt zich vervolgens vooral in de ruimte tussen het plafond en de bovengelige vloer van het dakterras.

De brand breidt zich verder uit door het pand, wat gepaard gaat met heftige rookontwikkeling. Hierbij speelt de harde wind een rol. Vanuit de achterzijde van de cafetaria, waar zich de keuken bevindt, loopt de brand door naar de voorzijde van het pand. Aan de achterzijde, tussen de nagelstudio en de woning boven de cafetaria wordt de brand uitslaand uit het dakterras boven de keuken. Door deze opening ontstaat de mogelijkheid om vanuit de hoogwerker de brand (deels) te bereiken.

Vanuit de cafetaria slaat de brand niet door naar de bovenwoning. De plafonds fungeren als primaire brandscheiding en de bovenwoning heeft een betonnen vloer die verdere doorslag voorkomt. Wel ontwikkelt de brand zich in de ruimte boven het plafond van de begane grond, die niet of nauwelijks bereikbaar is om een brand daarbinnen effectief te kunnen bestrijden. Aan de achterzijde waar de brand inmiddels door het dakterras boven de keuken is gekomen wordt de bovenwoning bedreigd, vooral de uitbouw en het dak.

De brand kan zich vrij door de cafetaria ontwikkelen. Er wordt door de brandweer geen bluspoging meer ondernomen, het pand wordt als verloren beschouwd. De bestrijding van het incident verloopt verder statisch. Aan alle zijden zijn eenheden ingezet op de te bereiken brandhaarden en voor het overige is het afwachten totdat de brandstof op is. Uiteindelijk blijft de constructie van het pand redelijk intact en neemt de hevigheid van de brand af door het gebrek aan brandstof.

In het CoPI-overleg van 21:00 uur geeft de OvD aan dat de brand beheersbaar is en niet meer uit zal breiden. Op grond daarvan wordt besloten tot het nader bericht 'brand meester' dat om 21:29 uur wordt doorgegeven aan de GMU.

Op dat moment zijn nog wel vlamverschijnselen zichtbaar op moeilijk bereikbare plaatsen, vooral tussen de plafonds. De OvD wil deze plekken wel kunnen bereiken, maar vindt toegang tot het gebouw door brandweerlieden te gevaarlijk. Daarom bestelt de 100 in overleg met de ambtenaar bouwzaken van de gemeente Houten een sloopkraan. Deze komt in de loop van de nacht ter plaatse en verwijdert de uitbouw en de zijgevel van het pand. Daardoor is de brandweer in staat de laatste vuurhaarden te bereiken en af te blussen.

Analyse van de opschaling en de vervolginzet

Van een OvD van de brandweer mag worden verwacht dat hij de brandbestrijding opschaaft tot het niveau waarmee de brand effectief bestreden kan worden, rekening houdend met de verwachte ontwikkeling van de brand in relatie tot de tijd die de opschaling met zich meebrengt.

Al tijdens het aanrijden van de OvD naar de brand schaaft de GMU op tot het niveau ‘middel-brand’ en alarmeert daartoe een extra blusvoertuig. Op dat moment zijn er feitelijk drie brandweereenheden ingezet op het incident. De OvD schaaft zelf na aankomst op naar het niveau ‘grote brand’.

Na de aankomst van de HOvD schaaft deze op naar het niveau ‘zeer grote brand’. De GMU alarmeert daarop twee extra blusvoertuigen. Daarnaast meldt het ‘reserve’-voertuig uit Houten Oost (dat op eigen initiatief uitrukt) zich na afstemming met de OvD bij de brand.

De Inspectie VenJ stelt vast dat er op dat moment zes blusvoertuigen en een redvoertuig bij de brandbestrijding zijn betrokken. Gelet op de maximaal mogelijke omvang van de brand acht de Inspectie VenJ dit ruim voldoende.

De Inspectie VenJ stelt eveneens vast dat deze zes blusvoertuigen afkomstig zijn uit Houten en directe omgeving. De leidinggevendenden bij dit incident, zo blijkt uit de interviews, hebben geen aandacht gegeven aan de restdekking. Evenmin heeft de GMU hiervoor het ‘Hoofd Sectie Brandweer’ van het ROT gealarmeerd. De VRU heeft hiermee een risico gelopen, want als zich op dat moment nog een brand in de gemeente Houten had voorgedaan, wat niet ondenkbeeldig is, was de opkomsttijd daarbij minimaal veertien minuten geweest. Het dichtstbijzijnde voertuig had dan immers uit de post Utrecht-Tolsteeg moeten komen.

Deelconclusie 10

De opschaling van de brandweerinzet was ruim voldoende voor de maximaal mogelijke branduitbreiding.

Nadat de 130 de waterwinning voor de hoogwerker heeft verzorgd, verkent de bemanning van dit voertuig de cafetaria vanaf de voorzijde. Daarbij nemen zij geen straal mee en ook geen warmtebeeldcamera. De Inspectie VenJ begrijpt de noodzaak tot verkenning van de cafetaria op dat moment, maar vindt de wijze waarop dit is uitgevoerd niet veilig. Het mogelijke effect van de sterke wind op de branduitbreiding en daarmee de veiligheid van deze verkenning is niet in de overwegingen meegenomen. Hieraan hadden de leidinggevendenden meer aandacht moeten besteden.

Na de verkenning en de terugtocht (omdat de rook ineens zeer intens werd in de cafetaria), heeft de 130 een waterkanon vanaf de voorzijde ingezet om de rookgassen die in de cafetaria aanwezig waren, te koelen en zo zelfontbranding daarvan te voorkomen. De Inspectie VenJ vindt dit geen slechte gedachte, maar constateert dat dit door de gekozen uitvoering (met een sproei-scherm tegen de sterke wind in) geen effect heeft gehad.

Deelconclusie 11

Het verkennen van de cafetaria door de 130 gebeurde niet veilig.

In het algemeen geven de leidinggevendenden bij deze brand er geen blijk van dat de bijzondere gevaren van de sterke wind op dit incident meegewogen zijn in keuzes voor de inzet en/of de veiligheid van het brandweerpersoneel bij deze inzet. Het fenomeen ‘wind-driven fires’ met de bijzondere eigenschappen en gevaren daarvan lijkt hen onbekend.

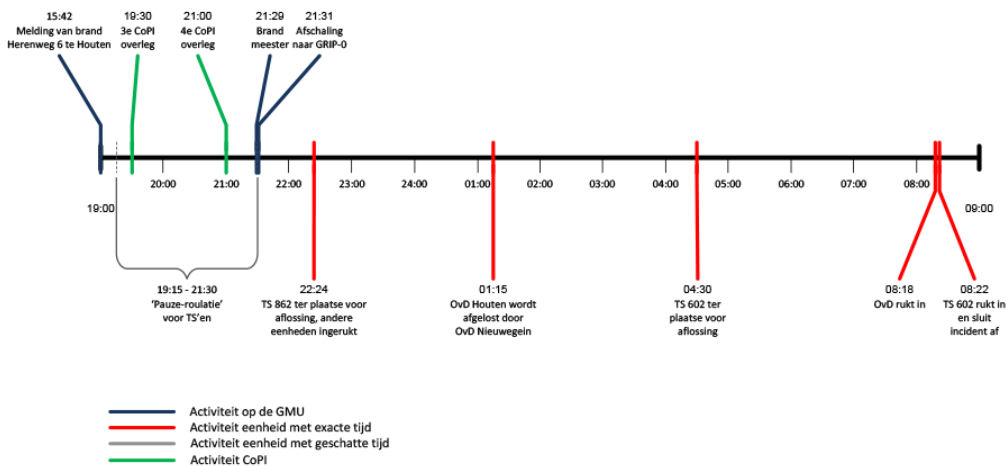

Omstreeks 18:30 uur stopt de waterlevering door de 130 vanuit de geboorde put gedurende circa twee minuten. Doordat op dat moment geen water vanaf de 130 gebruikt wordt voor de blussing van de brand, heeft dit geen direct nadelig effect. De pompbediener lost het probleem snel weer op. Omstanders vangen dit signaal echter op en koppelen dat aan de reeds bestaande vragen over de bluswatervoorziening ter plaatse. Men vraagt zich af of de geboorde put wel voldoende betrouwbaar is. Na onderzoek blijkt de volgende dag echter dat een technisch gebrek aan een afsluiter de oorzaak is geweest.

Deelconclusie 12

De bluswatervoorziening heeft gedurende de bestrijding van de brand op geen enkel moment gevaar gelopen. Deze is altijd gegarandeerd geweest.

2.4.3 Aflossing en afschaling

Afbeelding 16. Tijdlijn van 15:00 uur tot 16:00 uur.

Bevindingen van de aflossing en afschaling

Door de totale opschaling en het niet volledig inzetten van de laatste ter plaatse gekomen voertuigen is er voldoende potentieel ter plaatse om de (tijdelijke) aflossing ter hand te nemen. Hierbij maakt men gebruik van een roulatieschema waarbij afwisselend rust wordt genomen en daarna weer wordt ingezet.

In de loop van de avond gaat men over tot het afschalen van de inzet. Het aflossen van TS'en wordt in de avond opgepakt. Om 22:24 uur alarmeert de GMU een tankautospuiter uit Nieuwegein (de 862) en als deze ter plaatse is, bouwt men het incident af tot de inzet van één blusvoertuig. De 862 wordt 's-nachts rond 04:30 uur nog een keer afgelost door een TS uit Hagestein (de 602) die uiteindelijk de volgende ochtend om 08:22 uur het incident afsluit.

Om 01:15 uur vraagt Ovd Houten-Vianen om aflossing. Deze wordt geleverd door de Ovd Nieuwegein-IJsselstein die tot 08:30 uur ter plaatse blijft en dan, omdat de noodzaak voor de aanwezigheid van een Ovd niet meer aanwezig is, weer inrukt.

Analyse van de aflossing en afschaling

Als gevolg van het grote aantal blusvoertuigen dat ter plaatse is en het uitblijven van de maximaal mogelijke branduitbreiding, zijn niet alle blusvoertuigen hiervoor nodig. Daardoor ontstaat capaciteit om met een fasegewijze aflossing van de eenheden te starten. Gelet op de stand van zaken bij de brandbestrijding is dat zeker verantwoord. Men kiest voor een principe om de voertuigen niet geheel af te lossen door een ander voertuig, maar de bemanningen roulerend gedurende een bepaalde periode 'pauze' te geven en de gelegenheid te bieden om te eten en drinken. Daarna nemen zij hun taak weer ter hand. Op individueel niveau worden mensen uit verschillende voertuigbezettingen wel afgelost door collega's.

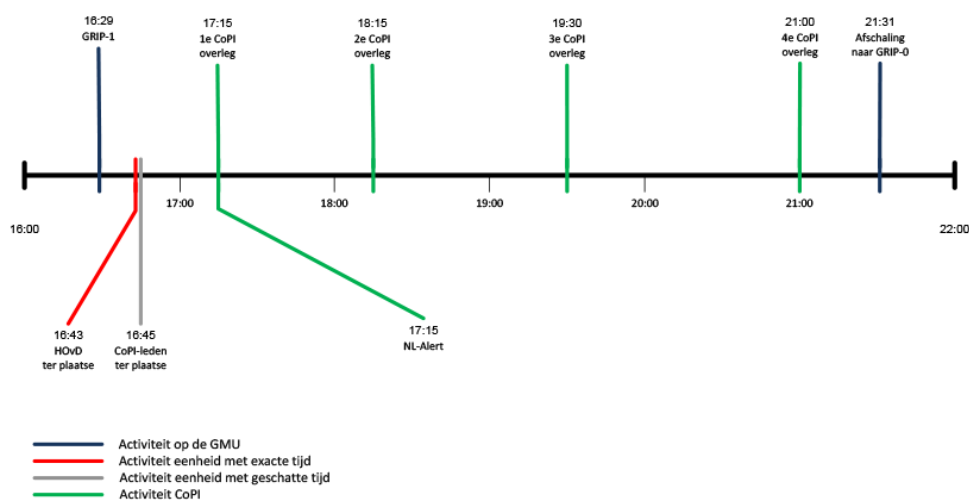
De Inspectie VenJ vindt dat daarmee het risico ontstaat dat er geen overzicht is van wie al dan niet aanwezig is, maar ook niet hoe lang iedereen al is ingezet. Ook vindt de Inspectie VenJ dat deze werkwijze onvoldoende rekening houdt met de vereisten van arbeidshygiëne (bijvoorbeeld door het eten bij een brand of het lang in vuile kleding verblijven in de omgeving van een brand). Sommige eenheden blijken meer dan zes uren te zijn ingezet. De Inspectie VenJ vindt dit lang, zeker omdat de Houtense eenheden daarvoor ook al voor de afhandeling van stormschades waren ingezet.

Deelconclusie 13

De Inspectie VenJ vindt enerzijds dat de inzetbereidheid van het brandweerpersoneel te prijzen valt, maar dat het anderzijds ook nodig is hen te beschermen tegen een te lange inzetduur. Een meer gestructureerde aflossing dan nu gehanteerd zou daarbij hebben geholpen. Ook een grotere aandacht voor de arbeidshygiënische aspecten van een brandweerinzet is hier op zijn plaats.

2.5 Multidisciplinaire inzet (CoPI)

2.5.1 Taken en samenstelling Commandoteam Plaats Incident

Afbeelding 17. Tijdlijn van 16:00 uur tot 22:00 uur (multidisciplinaire inzet).

Bevindingen over de taken en samenstelling van het CoPI

Rond 16:30 uur schaalde de Ovd op tot GRIP-1. Hij besluit hiertoe omdat de rookontwikkeling fors toeneemt als gevolg van de branduitbreiding. Door de harde wind stijgt de rook niet op, maar trekt recht door de bebouwing van het oude centrum. Een aantal woningen moet waarschijnlijk voor de veiligheid van de bewoners tijdelijk worden ontruimd en deze bewoners dienen opgevangen te worden.

Vanaf 16:45 uur komen één voor één de leden van het CoPI ter plaatse.

De HOvd was al onderweg naar het incident in verband met de opschaling naar grote brand en neemt na de opschaling naar GRIP-1 de rol van leider CoPI op zich. Aan het CoPI nemen verder de Ovd's Geneeskundig, Politie, Bevolkingszorg en Brandweer deel. Voor het CoPI laat de HOvd geen tweede HOvd alarmeren, wel een tweede Ovd. Deze blijkt uiteindelijk door een misverstand niet ter plaatse te komen. De Ovd Houten-Vianen neemt daarom deel aan het CoPI. De bezetting van het CoPI wordt gecompleteerd door een CAC, een Informatiemanager (IM) en een plotter. De locoburgemeester van Houten komt eveneens ter plaatse en neemt ook plaats in het CoPI.

Bij een 'zeer grote brand' wordt de CvD door de GMU geïnformeerd, zo ook in dit geval. De CvD was echter al ter plaatse, omdat hij naast zijn CvD-piket ook piket had als Ovd-Bevolkingszorg (Ovd-BZ). Aan het CoPI nam hij deel in zijn rol van Ovd-BZ. De rol van CvD is ter plaatse niet ingevuld.

In het eerste CoPI-overleg, dat rond 17:30 uur plaatsvindt, wordt gesproken over de opvang en registratie van personen uit de negentien ontruimde woningen. Deze worden in eerste instantie opgevangen in naburige restaurants. Daarnaast zet het CoPI acties uit om helderheid te krijgen over eventuele slachtoffers en hoe de brand zich ontwikkelt.

In het tweede CoPI-overleg om 18:30 uur wordt gesproken over het uitvoeren van een omgevingsanalyse. In het derde CoPI-overleg om 19:30 uur spreekt men over het aantal personen dat staat ingeschreven staat op de adressen Herenweg 4 en 6 en vraagt men om een vertegenwoordiger van bouwtoezicht.

Het vierde en laatste CoPI start rond 21:00 uur. In de ontruimde woningen meten meetploegen van de brandweer op schadelijke stoffen om te bepalen of de bewoners weer terug mogen. Men start het proces slachtofferhulp op en verkleint het afgezette gebied. De politie en de gemeente Houten zorgen gezamenlijk voor de beveiliging van het brandobject. Ook staat men stil bij de door omstanders gemaakte opmerkingen over de 'late' opkomst van de brandweer. De Leider CoPI geeft aan dat hij dit door de GMU zal laten uitzoeken. Men besluit het sein 'brand meester' te geven en af te schalen naar GRIP-0. Deze berichten worden om 21:29 uur, respectievelijk 21:31 uur doorgegeven aan de GMU.

Analyse van de taken en samenstelling van het CoPI

Van de overheidshulpdiensten mag worden verwacht dat zij, indien zich bij een incident aspecten aandienen die te maken hebben bevolkingszorg en/of communicatie, multidisciplinaire opschaling overwegen in een daartoe geëigende structuur (bijvoorbeeld de GRIP-structuur) en de juiste acties ondernemen om deze processen in te richten en uit te voeren.

De Ovd beseft op een bepaald moment dat de toenemende rookontwikkeling als gevolg van de secundaire brand in de cafetaria een probleem, mogelijk zelfs een gevaar, gaat opleveren voor de bewoners van de woningen in het benedenwindse gebied. Om dit effectief aan te kunnen pakken vindt hij de uitvoering nodig van de multidisciplinaire processen 'waarschuwen en alarmeren bevolking', 'opvang en verzorging' en 'communicatie'. Hij schaalde daarom op naar GRIP-1.

*Deelconclusie 14**De OvD schaaft tijdig en terecht op naar GRIP-1.*

De taken die het CoPI bij deze brand dient te vervullen zijn:

- het waarschuwen van de bevolking door middel van NL-Alert;
- het regelen van de opvang en verzorging voor de bewoners die worden ontruimd;
- het verzorgen van de publieksinformatie (die het CoPI ten behoeve van de gemeente Houten verricht) en operationele voorlichting over het incident.

Daartoe dient het CoPI bij dit incident te bestaan uit de officieren van dienst Politie, Brandweer, Geneeskundig en Bevolkingszorg, de CAC en de IM, onder leiding van een Leider CoPI.

Bij het instellen van een CoPI is van belang aandacht te hebben voor de leiding van de belangrijkste monodisciplinaire processen, in dit geval is dat de brandbestrijding.

In het contact tussen de OvD en de HOvD (voordat deze onderweg gaat naar Houten), geeft de OvD aan dat hij behoefte heeft aan de aanwezigheid van een HOvD voor het monodisciplinaire brandweerproces. Na alarmering van de HOvD voor GRIP-1, treedt deze echter op als Leider CoPI en betreft hij de OvD-B in het CoPI als 'taakcommandant Brandweer'.

De Inspectie VenJ vindt de verdeling van aandacht van de HOvD en de OvD tussen de mono- en de multidisciplinaire processen onevenwichtig. De VRU gaat uit van het principe dat 'mono voor multi' gaat. Dit betekent dat de HOvD eerst en vooral aandacht moet hebben voor de brandbestrijding en een tweede HOvD moet laten alarmeren om als Leider CoPI op te treden. Dat heeft de HOvD, ondanks de wens van de OvD en de aanwezige mogelijkheden daartoe binnen de VRU, niet gedaan. Ook bestaat in de VRU de mogelijkheid om een tweede OvD te alarmeren om plaats te nemen in het CoPI als 'taakcommandant Brandweer' zodat de OvD zich kan blijven richten op de brandbestrijding. Ook dat is niet gebeurd.

*Deelconclusie 15**De samenstelling van het CoPI en de taken die het CoPI heeft verricht zijn in overeenstemming met de eisen die door dit incident aan een CoPI gesteld worden.**De leiding en coördinatie van de brandweerprocessen in relatie tot de multidisciplinaire processen had beter door de HOvD ingevuld moeten worden. De VRU biedt daarvoor voldoende mogelijkheden, maar daarvan is geen gebruik gemaakt.*

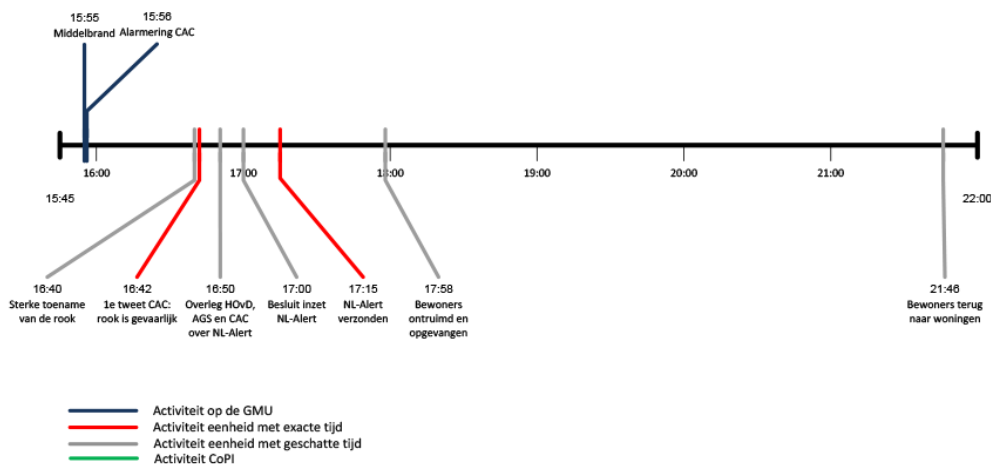
Naast de OvD en HOvD bleek ook de CvD aanwezig te zijn. Deze functionaris (verantwoordelijk voor het operationele brandweeroptreden) komt normaal gesproken maar zelden ter plaatse, maar omdat de betreffende persoon op dat moment ook de piketfunctie van OvD-BZ voor de gemeente Houten vervulde, was hij nu wel bij het incident. Hij heeft zich niet bemoeid met het brandweeroptreden, waarvoor ook geen directe reden was.

De Inspectie VenJ vindt echter dat de samenloop van meerdere piketfuncties zoveel als mogelijk moet worden vermeden. Het kan niet worden uitgesloten dat vanuit beide piketfuncties acties vereist worden. Dit kan verwarring veroorzaken, niet alleen bij de persoon zelf, maar ook bij andere betrokkenen. Dit risico zou vermeden moeten worden.

De Inspectie VenJ constateert dat de locoburgemeester van Houten plaats neemt in het CoPI en daarin actief deelneemt. De Inspectie VenJ vindt echter dat operationele- en bestuurlijke processen en verantwoordelijkheden zoveel als mogelijk gescheiden moet blijven. Alleen dan kunnen zij beide de aandacht krijgen die nodig is, zonder dat een risico ontstaat op vermenging daarvan wat belemmerend kan werken op een of beide processen.

2.5.2 Informeren en waarschuwen bevolking

Afbeelding 18. Tijdlijn van 15:45 uur tot 22:00 uur.

Bevindingen over het informeren en waarschuwen van de bevolking

Bij het nader bericht ‘middelbrand’ alarmeert de GMU standaard de CAC. Deze functie wordt vanuit de VRU ingevuld en de CAC treedt ter plaatse op als operationeel voorlichter. Bij GRIP-1 neemt de CAC deel aan het CoPI en geeft hij communicatie-advies. De CAC bespreekt in het CoPI de te communiceren boodschap. Bij aankomst van de CAC zijn al enkele vertegenwoordigers van de media aanwezig. Naast het te woord staan van de aanwezige pers, maakt de CAC gebruik van Twitter als communicatiemiddel. De CAC heeft geen persberichten opgesteld. De volgende berichten zijn door de CAC verzonden vanuit de Twitter-account van de VRU Utrecht (@vrutrecht):

Tijdstip	Bericht
16:06	#Grotebrand in #Houten Herenweg. Woordvoerder onderweg.
16:40	In #Houten betreft het een cafetaria en woning. Er is opgeschaald naar GRIP- 1. Er is veel rookontwikkeling. ^RB
16:42	Rook is schadelijk voor de gezondheid. Blijf uit de rook, sluit ramen en deuren. #Houten
17:53	Update #Houten. Cafetaria, winkelruimte, nagelstudio + 4 bovenwoningen moeten als verloren worden beschouwd.
17:58	Een aantal woningen en winkels in de nabijheid van de #brand zijn ontruimd i.v.m. de grote rookontwikkeling. #Houten ^RB
20:23	Update #Houten. De brandbestrijding is nog steeds gaande. Diverse korpsen uit de regio assisteren bij de nablissing.
21:46	In #Houten is het “brand meester”. De brandweer is aan het afschalen. Bewoners gaan terug naar hun woningen.
21:55	De gemeente zorgt voor onderdak voor de bewoners van de bij de brand betrokken woningen. Einde berichtgeving #Houten. ^RB

Naast de Twitter-berichten vanuit de VRU twitteren er tien burgers in totaal achttien keer over de brand. De berichten bestaan hoofdzakelijk uit zelf genomen foto's van de brand en verwijzingen naar mediasites voor informatie. Eén persoon maakt een opmerking over mogelijke aanwezigheid van asbest en één persoon bekritiseert de communicatie vanuit RTV Utrecht.

De gemeente Houten communiceert tijdens het incident niet via Twitter. De dag na de brand twittert de gemeente wel een bericht met de verwijzing naar de site van de gemeente Houten voor praktische informatie over de brand. Twee dagen na de brand twittert de gemeente dat de crisisorganisatie is afgeschaald. En vijf dagen na de brand verwijst de gemeente via Twitter naar de site van de VRU voor een toelichting op het brandweeroptreden. Op 1 augustus plaatst de gemeente Houten een bericht over een bijeenkomst met de getroffen van de brand.

De CAC informeert tijdens het incident de regionale omroepzender RTV Utrecht. De berichtgeving via NL-Alert verwijst ook naar de site van RTV Utrecht. Later blijkt dat RTV Utrecht wel melding maakt van het incident in Houten, maar niet alle aangeleverde informatie overneemt op hun site.

De OvD-B en de OvD-BZ spreken af dat de OvD-BZ de burgemeester en de afdeling voorlichting van de gemeente Houten informeert. Binnen het CoPI is de OvD-BZ verantwoordelijk voor het proces communicatie. De CAC behoudt zijn rol als woordvoerder ter plaatse. Dit gaat in nauw overleg met de afdeling communicatie van de gemeente.

De CAC onderhoudt ook de contacten met de voorlichter van de gemeente. Op afroep is een omgevingsanalist beschikbaar. De HOvD besluit om 17:00 uur, na overleg met de AGS en de CAC, om NL-Alert in te zetten voor het waarschuwen van de bevolking voor de rookontwikkeling. Na afstemming tussen de CAC en de GMU over de inhoud van het bericht en het daarbij gewenste verspreidingsgebied, verstuurt de GMU om 17:15 uur het daadwerkelijke NL-Alert bericht.

Voor NL-Alert zijn geen standaard berichten beschikbaar. De CAC stelt het NL-Alert bericht op en houdt daarbij rekening met de volgende inhoudelijke factoren:

- Afzender
- Beschrijving gebeurtenis
- Bronlocatie
- Handelingsperspectief
- Datum en Tijdstip

Bij het versturen van het NL-Alert bericht dient de omvang van het bereik van het bericht bekend te zijn. Voor de bepaling van de omvang van het gebied zijn richtlijnen beschikbaar die ook binnen de VRU worden gehanteerd, namelijk:

Omvang (klein tot groot)	Te selecteren gebied
Landelijk gebied	Randen van omliggende steden/dorpen meenemen.
Klein dorp/stad	Minimaal het hele dorp/stad.
Middelgrote stad	Minimaal de halve stad.
Grote stad (>100.000 inw.)	Minimaal een gehele wijk.

De standaard werkwijze voor het gebruik van NL-Alert in de VRU staat in onderstaand kader.

Bij GRIP- 0 – GRIP- 1

- De (H)OvD verzoekt aan de meldkamer om NL-Alert in te zetten. Hierbij geeft hij aan welk gebied geselecteerd moet worden en wat het handelingsperspectief is.
- Centralist vraagt aan de Regionaal Operationeel Leider toestemming voor de inzet van NL-Alert.
- Regionaal Operationeel Leider informeert de burgemeester van de betrokken gemeenten.
- De communicatieadviseur CoPI stelt het bericht op.
- Centralist verstuurd het NL-Alert bericht.
- Na versturen van het NL-Alert informeert de centralist telefonisch Crisiscommunicatie Procesbewaking ROT.
- Crisiscommunicatie Procesbewaking ROT neemt contact op met een medewerker Communicatie van de gemeente. Vanaf dan stelt de medewerker Communicatie van de gemeente de teksten voor NL-Alert op, in overleg met de communicatieadviseur COPI.
- Vervolg NL-Alert en beëindigingsbericht geeft de communicatieadviseur COPI door aan de meldkamer. (De communicatieadviseur COPI heeft dit uiteraard van te voren afgestemd in het COPI en met de gemeente).

Afbeelding 18. Procedure NL-Alert (Bron: VRU)**Analyse van het informeren en waarschuwen van de bevolking**

Van de overheid mag worden verwacht dat zij haar burgers informeert over gebeurtenissen waarbij de overheid betrokken is die onrust onder de bevolking (zouden kunnen) veroorzaken. Daarnaast mag van de overheid worden verwacht dat zij haar burgers actief en zo snel mogelijk waarschuwt over de gevaren van branden, rampen en crises indien deze burgers daarbij betrokken (zouden kunnen) raken. Daarbij dient de overheid haar burgers een handelingsperspectief te bieden.

Bij de uitbreiding van de brand richting de cafetaria neemt ook de rookontwikkeling zodanig toe dat bewoners in het benedenwindse gebied gewaarschuwd moeten worden voor de rook en zelfs het dringende advies moeten krijgen hun woning te verlaten. De HOvD besluit, na snelle raadpleging van de AGS en de CAC, hiervoor het middel NL-Alert te gebruiken. Daarna duurt het echter nog een half uur voordat het NL-Alert-bericht wordt verzonden. Dit kan deels worden verklaard doordat de CAC het juiste bericht moet opstellen. De Inspectie VenJ vindt echter dat onnodig tijd is verspeeld door geen gebruik te maken van de landelijke richtlijnen van NL-Alert voor het verspreidingsgebied. Indien deze onverkort waren toegepast (in dit geval 'Middelgrote stad is minimaal de halve stad') had het NL-Alert bericht ongeveer vijftien minuten sneller verzonden kunnen worden.

Deelconclusie 16

De Inspectie VenJ vindt dat NL-Alert het geëigende middel was om de bevolking te waarschuwen en dat dit middel juist is toegepast, maar het verzenden van het bericht had wel sneller gekund.

2.5.3 Communicatie**Bevindingen over de communicatie**

De pers stelt mondeling vragen aan de CAC over de opkomsttijd van de brandweer, deze gaat daar niet op in. Hij geeft ook niet aan dat hij er later op terug zal komen.

Op de plaats waar de bewoners van ontruimde panden worden opgevangen, merkt de Ovd-BZ niets van opmerkingen over het brandweeroptreden. Later brengt de Ovd-B deze signalen in in het CoPI. Het CoPI neemt hierop geen actie.

In het laatste CoPI brengt de locoburgemeester informatie in over de onvrede vanuit de bewoners over het functioneren van de brandweer en vooral de late opkomst. Dit bericht neemt men voor kennisgeving aan. Het CoPI geeft geen duiding aan deze signalen en communiceert op dat moment niet actief richting betrokkenen of media. Wel geeft men opdracht aan de GMU om de banden met de meldkamergegevens over deze uitruk veilig te stellen. De Leider CoPI neemt dit actiepoint mee naar de GMU.

Analyse van de communicatie

Bij opschaling naar middelbrand alarmeert de GMU standaard een CAC. Deze verschaft operationele informatie aan de pers en treedt op als communicatieadviseur in het CoPI. De CAC adviseert de Leider CoPI voor het inzetten van NL-Alert en legt contacten met RTV Utrecht, maar vraagt hen niet om als formele ‘rampenzender’ op te treden. RTV Utrecht hoeft daarom de berichten van de CAC niet integraal over te nemen in nieuwsbulletins en/of de website. Hierover hadden betere afspraken gemaakt moeten worden, want in het NL-Alert-bericht wordt wel verwezen naar RTV Utrecht. Ook twittert de CAC een aantal keer operationele informatie richting media en één bericht richting burgers met een handelingsperspectief.

Tijdens het brandweeroptreden, maar ook daarna, rijzen er vragen over dat brandweeroptreden. In het CoPI worden deze signalen ingebracht door de Ovd-BZ. Het CoPI neemt daarop echter geen actie. De ‘onrust’ wordt in het CoPI niet als aandachtspunt benoemd en in contacten met de media worden vragen over dit onderwerp gemeden.

De Inspectie VenJ vindt dat het CoPI hier een mogelijkheid onbenut laat om, waar mogelijk, direct helderheid te verschaffen op de concrete onderwerpen of aan te geven hoe en wanneer deze vragen beantwoord gaan worden. Dit had mogelijk een dempend effect kunnen hebben op de scherpte van de vragen, wat nu niet is gebeurd.

Deelconclusie 17

De Inspectie VenJ vindt dat de CAC zijn taken binnen zijn taakomschrijving en verantwoordelijkheden heeft uitgevoerd, maar vindt ook dat met RTV Utrecht strakkere afspraken over het overnemen van de berichtgeving over dit incident op zijn plaats zouden zijn geweest. De Inspectie VenJ is verder van mening dat het CoPI meer actie had moeten ondernemen op de vragen vanuit de bevolking over het brandweeroptreden.

2.6 Nazorg

Bevindingen over de nazorg

Ten tijde van het incident ontstaat er kritiek op het optreden van de brandweer. In eerste instantie blijkt deze te komen van de eigenaar van de cafetaria. Zo zou de brandweer te laat zijn gearriveerd en zouden er problemen zijn geweest met de waterwinning ter plaatse. De discussie over het optreden van de brandweer wordt ook via de sociale media gevoerd en diverse kranten plaatsen artikelen over de brand. Hierin wordt de kritiek meegenomen. Uiteindelijk leidt dit tot het stellen van raadvragen door de lokale Inwonerspartij Toekomst Houten.

De Houtense politiek vraagt de VRU om tekst en uitleg. Het gaat daarbij om de opkomsttijd van de eerste eenheden, de relatie met de eerdere inzetten voor stormschade, de beschikbaarheid en het gebruik van bluswatervoorzieningen en het moment van informeren van burgers middels NL-Alert. De VRU beantwoordt de vragen op 30 juli na een eerste analyse van de feitelijkheden. Deze antwoorden leiden weer tot nieuwe vragen. Hierbij zoomt men ook dieper in op de werkwijzen binnen de VRU. Zo vraagt men na een uitleg over de inzet van de Houtense voertuigen voor stormschade en naar de noodzaak daarvan.

De brandweer evalueert het incident niet direct na de inzet. In de week na de brand zijn er wel diverse momenten van evaluatie. De VRU houdt een evaluatiebijeenkomst met de operationeel leidinggevend en op diverse oefenavonden bespreekt men de inzet na met de ploegleden. Daarnaast stuurt de VRU een format voor een 'first impression report' (FIR) aan de leidinggevend met het verzoek deze in te vullen. Niet alleen de leidinggevend binnen de brandweer (bevelvoerders, (H)OvD) krijgen dit verzoek, maar ook de deelnemers aan het CoPI.

Analyse van de nazorg

De omstandigheden waaronder deze brand plaatsvindt zijn ingewikkeld. De zomerstorm en de inzet van brandvoertuigen daarbij, waardoor het bij een 'normale' brand lang duurt voordat de brandweer ter plaatse kan komen, bieden een min of meer logische aanleiding voor vragen over het brandweeroptreden. Voorts gebeuren er bij de brandbestrijding zaken die bij de omstanders over kunnen komen als traag en niet-professioneel optreden. Dit versterkt de scherpte van de vragen. De VRU geeft enkele dagen daarna aan dat alle procedures zijn gevolgd, maar heeft dat, gelet op de vereiste snelheid van beantwoording, niet kunnen baseren op grondig onderzoek. Zonder een grondig onderzoek kunnen onmogelijk alle verklaringen of bevestigingen van de wat omstanders hebben waargenomen voldoende worden belicht. Daardoor bleven er vragen open die ruimte gaven voor allerlei speculaties in de (social) media.

De Inspectie VenJ vindt het laten uitvoeren van een verdiepend onderzoek door een onafhankelijke externe partij, dan ook een verstandige keuze om helderheid te verschaffen over de vragen die bleven en daarop een antwoord te geven.

Intern evalueert de VRU het incident op verschillende momenten. Zowel de ploegleden, de operationeel leidinggevend als de CoPI-leden worden daarbij betrokken. De Inspectie vindt dat het incident daarmee in eerste instantie afdoende is geëvalueerd.

Bijlage

Schriftelijke vragen

Inwonerspartij Toekomst Houten

SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN DE BURGEMEESTER

RG NR.:

Datum: 25 juli 2015.

Aan de voorzitter van de raad van de gemeente Houten.

Steller vragen: Gerard Zandbergen namens Inwonerspartij Toekomst Houten (ITH).

Onderwerp: Grote brand Herenweg in Houten.

De burgemeester wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:

1. Klopt het dat de brandweer niet binnen de wettelijk voorgeschreven tijd aanwezig was bij de grote brand van afgelopen zaterdag aan de Herenweg?
2. Zo ja, wat was de oorzaak daarvan en hoe gaat u dat in de toekomst borgen?
3. Waarom werd er pas anderhalf uur na het uitbreken van de brand een noodmelding NL-Alert door de politie verzonden waarbij voor ernstige rookontwikkeling gewaarschuwd werd?
4. Bent u bereid op korte termijn de gemeenteraad een evaluatie te doen toekomen over hetgeen zich voor, tijdens en na de brand aan de Herenweg heeft afgespeeld?

Toelichting:

Allereerst wil Inwonerspartij Toekomst Houten (ITH) haar grote waardering uitspreken voor brandweer, politie en alle overige hulpverleners, die onder zeer moeilijke omstandigheden met al hun inzet de grote brand van afgelopen zaterdag aan de Herenweg in Houten hebben bestreden.

ITH hecht eraan dat de brandweer tijdig bij de brand aanwezig is. Elke minuut telt. Ook de communicatie tijdens zo'n grote brand is voor de veiligheid van onze inwoners van wezenlijk belang.

Beide zaken hebben ons ertoe gebracht bovenstaande schriftelijke vragen aan u te stellen. Zoals bekend is de brandweezorg van onze gemeente in handen van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Het lijkt ons goed in uw antwoorden met name ook de rol van de VRU te betrekken.

Uw reactie zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend en met groet,

Gerard Zandbergen
Fractievoorzitter ITH

Bijlage

Gebruikte afkortingen

AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
Bvr	Besluit veiligheidsregio's
CAC	Communicatie adviseur CoPI
CoPI	Commandoteam Plaats Incident
CvD	Commandant van Dienst
GIS	geografisch informatiesysteem
GMS	Gemeenschappelijk meldkamersysteem
GMU	Gemeenschappelijke Meldkamer Utrecht
GRIP	Gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure
HOvD	Hoofdofficier van Dienst
HW	Hoogwerker
KVT	Kazernevolgordetabel
LCoPI	Leider Commandoteam Plaats Incident
MDT	Mobiele Dataterminal
OvD	Officier van Dienst
OvD-B	Officier van Dienst Brandweer
OvD-BZ	Officier van Dienst Bevolkingszorg
ROT	Regionaal Operationeel Team
RV	Redvoertuig
TS	Tankautospuiter
VP	Vaste post
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
WBDBO	Weerstand tegen Branddoorgang en Brandoverslag
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van veiligheid en justitie om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
communicatie@inspectievenj.nl | www.ivenj.nl

Foto voorpagina: Koen Laureij

Februari 2016 | Publicatienummer: 91534

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*